

Stanislava Vrbková

Rok 2023 v Regionálním muzeu v Mikulově

Hlavní výstava sezony roku 2023 *Autor restaurátor* otevřela téma samotné podstaty restaurátorské práce, jak ji chápeme dnes – tedy snahu o zachování díla v jeho nejpůvodnější podobě (foto Daniel Kamenář)

Rok 2023 uplynul ve svižném tempu, naplněný činorodou aktivitou jak na poli muzejní práce, tak v oblasti oprav a investic. Ačkoli se nemůže „pochlubit“ žádnou velkou, mediálně vděčnou akcí, rozhodně jej lze řadit k těm úspěšnějším.

Především se podařilo dokončit dlouho připravovaný projekt muzejního obchodu, který bude otevřen v sezoně 2024. Návštěvníci muzea tak budou moci v klidu vybírat z kvalitní nabídky upomínkových předmětů a muzejních publikací, což dosavadní prodej v rámci muzejní pokladny se vstupenkami rozhodně neumožňoval. Autorem projektu muzejního obchodu je MgA. Václav Šuba a dekorativní výmalbu jeho prostor provedla MgA. Barbora Šaroun Šemberová.

K většímu komfortu návštěvníků zámku přispěje také zahájení provozu zámecké kavárny, jejíž pronájem se pro nadcházející sezonu podařilo dořešit. Po dokončených nezbytných stavebních úpravách interiéru kavárny byl vybrán nájemce, jenž by měl zajistit širokou nabídku občerstvení.

Péče o celý zámecký areál patří k důležitým, byť ze strany veřejnosti k méně viditelným činnostem muzea, které jsou zvláště s ohledem na historický charakter objektu náročné a často vyžadují rychlá řešení. K takovým přináleželo statické zajištění barokního zámeckého bastionu nad ulicí Alfonse Muchy. Narušené nároží hrozilo sesutím, díky finanční podpoře zřizovatele však mohlo být toto nebezpečí včas zažehnáno.

Nejnáročnějším dlouhodobým projektem instituce, pokračujícím v roce 2023, byla rekonstrukce historického domu v Dolních Věstonicích, který muzeum spravuje. Objekt prochází zásadní přestavbou, jejímž cílem je vybudování návštěvnického centra

CHKO Pálava – Domu přírody Pálavy. Projekt je podpořen z Operačního programu Životní prostředí a jeho celkové náklady přesáhnou 70 mil. Kč. Původní barokní objekt bude nově sloužit nejen jako expozice, ale současně jako informační centrum a zázemí pro vzdělávací programy zaměřené na školy i na širší veřejnost. Otevření Domu přírody Pálavy proběhne v roce 2024.

Z depozitáře do výstavního sálu – instalace restaurovaných předmětů kurátorem výstavy (foto Zuzana Havlická)

Strategickým úkolem, podpořeným z projektu Národního plánu obnovy, bylo zřízení digitalizačního pracoviště s kvalitním skanerem, s vybaveným fotoateliérem a novým serverem pro zálohování dat. Pracoviště v budoucnu umožní kvalitní digitalizaci sbírkových fondů a jejich plánovanou prezentaci v online prostředí. Dostupnost a prezentace muzejních sbírek se tak posune na vyšší úroveň.

Se sbírkami souvisí též další dokončený projekt, který se týkal modernizace depozitářů nacházejících se v prostorách zámku, podpořený z Integrovaného regionálního operačního programu. Díky těmto financím z Evropského fondu pro regionální rozvoj byly depozitáře textilu, plastik a zoologie vybaveny kvalit-

ním mobiliářem. Rozšířila se tak jejich kapacita a současně se zásadním způsobem zvýšila i ochrana sbírkových předmětů před nepříznivými vlivy vnějšího prostředí.

Ani na poli prezentace, organizace akcí pro veřejnost a vzdělávacích programů pro školy muzeum nezhálovalo. Stále rostoucí kvalita a počet muzejních akcí umožňují každému návštěvníkovi, zájemci i školní skupině vybrat si z jejich pestré nabídky. Velký zájem ze strany škol i veřejnosti spolu s dobrou odezvou na všechny programy jsou pro muzeum potvrzením dobré práce a správného směru, kterým se i v této oblasti své činnosti vydalo.

Z široké palety muzejní práce je třeba zmínit hlavní výstavu sezony 2023, a to výstavu *Autor restaurátor*, připravenou společně s Vyšší odbornou školou restaurátorskou v Brně, s níž muzeum pojí dlouholetá spolupráce při restaurování děl zámecké obrazárny.

Unikátním počinem sezony se stal jubilejní 30. ročník Mikulovského výtvarného sympozia "dílna", organizovaný spolu s městem Mikulovem. Kurátorem sympozia byl akademický sochař Jaroslav Róna, jenž si do Mikulova přizval své generační soupeřníky z výtvarné skupiny Tvrdohlaví, spjatými s počátky "dílny".

Výjimečnou odezvu sklídilo muzeum v závěru roku za organizaci adventního programu určeného především místním občanům, kteří jej ocenili nejen vysokou návštěvností.

Vzhledem k uvedenému výčtu lze konstatovat, že Regionální muzeum v Mikulově v roce 2023 naplnilo očekávání veřejnosti a stejně tak dostalo svým úkolům jak v péči o svěšené nemovitosti, tak v péči o muzejní sbírky a jejich kvalitní prezentaci. Také po ekonomické stránce to byl rok úspěšný, k čemuž napomohlo i velké množství krátkodobých pronájmů zámeckých prostor a dobré výsledky prodeje upomínkových předmětů.

I. SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

I. 1. SELEKCE – AKVIZICE

Sbírky muzea byly průběžně rozšiřovány vlastním sběrem, výzkumy a nákupy a převzetím sbírkových předmětů od jiných institucí. Regionální muzeum tak získalo 1 136 kusů sbírkových předmětů spolu s cca 200 kusy archeologických artefaktů z rozsáhlejších záchranných výzkumů; sbírkové předměty byly zapsány do chronologické evidence pod 123 přírůstkovými čísly.

Tab. 1: Akvizice v roce 2023

Podsbírka	Akvizice v roce 2023	
	Počet přírůstkových čísel	Počet kusů sbírkových předmětů
Geologická	-	-
Paleontologická	-	-
Botanická	-	-
Entomologická	-	-
Zoologická	-	-
Archeologická	59	496 + cca 200 ks z rozsáhlejších záchranných výzkumů
Historická	16	132
Etnografická	1	61
Výtvarného umění	15	33
Knihy	1	1
Písemnosti a tisky	-	-
Negativy a diapositivy	-	-
Fotografie, pohlednice, filmy, videozáznamy	8	131
Drobné tisky	1	121
Kopie a repliky	-	-
Lapidárium	3	3
Nábytek	1	1
Nová historie	14	113
Textil	-	-
Vinařství	4	44
Celkem	123	1 136 + cca 200 ks archeologických předmětů z rozsáhlejších záchranných výzkumů

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost zasedal 28. listopadu 2023. V roce 2023 bylo nakoupeno celkem 338 sbírkových předmětů (zapsaných v přírůstkové knize pod 45 přírůstkovými čísly) v celkové hodnotě 695 521,22 Kč. Ze sbírky Regionálního muzea v Mikulově bylo v roce 2023 vyřazeno jedno přírůstkové číslo.

Tab. 2: Seznam akvizic za rok 2023

Přirůstkové číslo	Předmět	Počet kusů	Způsob nabytí	Podsíbka
1/2023	Fotografie a pohlednice z regionu	4	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
2/2023	Reklamní leták	1	koupě	Nová historie
3/2023	Sportovní odznaky	3	koupě	Nová historie
4/2023	Vinařský odznak a medaile	2	koupě	Vinařství
5/2023	Dřevěný kalamář se skleněnými mističkami na inkoust	1	vlastní sběr	Historie
6/2023	Pouzdro na brýle obsahující cvikr/skřípec	1	vlastní sběr	Historie
7/2023	Keramika, mazanice, kosti, štipaná industrie, ostatní kamenná industrie; lineární keramika, lengyel; Dolní Věstonice – „Roviny“	cca 100	výzkum RMM	Archeologie
8/2023	Bronzová šipka; pravěk; Milovice – „Velké díly“	1	výzkum RMM	Archeologie
9/2023	Bronzové artefakty; latén, doba římská; Milovice – „Bulharsko“	8	výzkum RMM	Archeologie
10/2023	Bibliofilský tisk (Hlavenka, Rudolf: Smutné milování)	1	koupě	Výtvarné umění
11/2023	Bibliofilské tisky (Vondráček, Jan: Karpatoruské balady; Šoupal, Ruda: Masarykův kraj)	2	koupě	Výtvarné umění
12/2023	Dopis Karla Michala Lewetzova	1	koupě	Nová historie
13/2023	Keramika; doba římská; Rakvice – „Pod Suškou“	1	výzkum RMM	Archeologie
14/2023	Bronzová šipka; doba bronzová – halštát; Klentnice – „Za kovárnou“	1	výzkum RMM	Archeologie
15/2023	Bronzové kování; doba bronzová (?); Dobré Pole – „Pod křížem“	1	výzkum RMM	Archeologie
16/2023	Bronzová jehlice; pozdní doba bronzová; Nová Ves u Pohořelic – Vrkoč	1	výzkum RMM	Archeologie
17/2023	Bronzová šipka; doba bronzová – doba římská; Nikolčice – „Široké padělky“	1	výzkum RMM	Archeologie
18/2023	Železná šipka; středověk – novověk; Diváky – „Polejtní“	1	výzkum RMM	Archeologie
19/2023	Železná sekyra; raný středověk; Nikolčice – „Zadní Štukyně“	1	výzkum RMM	Archeologie
20/2023	Keramika, kosti, mazanice; doba bronzová, latén, mladohradištní období; Podivín – „Rybáře“, parc. č. 1257/49	cca 100	výzkum RMM	Archeologie
21/2023	Bronzová přezka; středověk; Mikulov – „V trojúhelníku“	1	výzkum RMM	Archeologie
22/2023	Bronzové kování; novověk; Mikulov – „Pod valtickou silnicí“	1	výzkum RMM	Archeologie
23/2023	Regionální písemnosti	22	koupě	Nová historie
24/2023	Medaile pohraniční stráže	3	koupě	Nová historie
25/2023	Odznaky	12	koupě	Nová historie
26/2023	Pohár z Pálavského vinobraní	1	koupě	Nová historie
27/2023	Fotografie z Břeclavska	7	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
28/2023	Pohlednice z břeclavského okresu	55	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy

29/2023	Kazety Divadla poezie	3	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
30/2023	Kovové knoflíky napoleonské armády; novověk; Mikulovsko	12	výzkum RMM	Archeologie
31/2023	Bronzové artefakty a slitky, Ag mince; doba bronzová, doba římská, středověk; Novosedly – „Vraní vrch“	19	výzkum RMM	Archeologie
32/2023	Dvě bronzové šipky; doba bronzová/halštát; Novosedly – „Komora“	2	výzkum RMM	Archeologie
33/2023	Bronzové artefakty; latén, středověk; Novosedly – „Aecker bei Prerau“	4	výzkum RMM	Archeologie
34/2023	Bronzové artefakty, Ag mince; mladší až pozdní doba bronzová, halštát, doba římská, novověk; Novosedly – „U nádraží“	5	výzkum RMM	Archeologie
35/2023	Štípaná industrie, bronzové přezky; pravěk, středověk; Novosedly – u kóty 189,2	4	výzkum RMM	Archeologie
36/2023	Bronzové jehlice; střední – mladší doba bronzová; Novosedly – u trati na Znojmo	2	výzkum RMM	Archeologie
37/2023	Bronzové artefakty; latén; Novosedly – „Pod silnicí“	3	výzkum RMM	Archeologie
38/2023	Bronzové dýky, fragment srpů; doba bronzová; Novosedly – východní okraj katastru	3	výzkum RMM	Archeologie
39/2023	Bronzové součásti opasku; novověk; Drnholec – „Ziegelbergen“	2	výzkum RMM	Archeologie
40/2023	Fragment bronzového srpů; doba bronzová; Drnholec – „Na Hrušovanském“	1	výzkum RMM	Archeologie
41/2023	Tři bronzové přezky, bronzové kování, olovené závaží; středověk; Drnholec – u rozhledny „U křížku“	5	výzkum RMM	Archeologie
42/2023	Bronzové náramky (?); doba bronzová; Dobré Pole – nad soutokem Polního a Kobylského potoka	2	výzkum RMM	Archeologie
43/2023	Bronzový čep a klíček na hodinky; novověk; Lanžhot – obora	2	výzkum RMM	Archeologie
44/2023	Bronzové artefakty; latén; Milovice – „Bulharsko“	5	výzkum RMM	Archeologie
45/2023	Antropologický materiál; starý eneolit; Podivín – „Rybáře“	2	výzkum RMM	Archeologie
46/2023	Keramika; věteřovská skupina; Hustopeče – Žižkova ul.	1	dodatečný zápis	Archeologie
47/2023	Kostěný hřeben, bronzová spona; doba římská; Podivín – „Hruštičky“	2	výzkum RMM	Archeologie
48/2023	Bronzové artefakty, keramický korálek; latén, doba římská; Sedlec – „U Červené studánky“	12	výzkum RMM	Archeologie
49/2023	Soubor mincí z archeologických nálezů	16	výzkum RMM	Historie
50/2023	Sedm stříbrných a bronzových mincí, stříbrný přívěsek, bronzový prsten, hliníkový prsten, bronzový přívěsek; středověk, novověk; Kostice – „Zadní hrůd“	11	výzkum RMM	Archeologie
51/2023	Bronzové artefakty, keramika, ostatní kamenná industrie, sklo; doba bronzová, halštát, latén, doba římská; Valtice – Boří les	68	výzkum RMM	Archeologie
52/2023	Bronzové artefakty, keramika, stříbrné mince, štípaná industrie, ostatní kamenná industrie, sklo, olovené přesleny; doba bronzová, latén, doba římská, mladohradištní období, středověk, novověk; Kostice – „Nivky“	200	výzkum RMM	Archeologie

53/2023	Bronzová spona; doba stěhování národů; Charvátská Nová Ves – „Veliké za kovárnou“	1	výzkum RMM	Archeologie
54/2023	Bronzová spona a hřeb; doba římská; Sedlec – „Panské“	2	výzkum RMM	Archeologie
55/2023	Železná přezka; středověk; Sedlec – neurčená poloha	1	výzkum RMM	Archeologie
56/2023	Bronzová spona a slítek; doba římská; Klobouky u Brna – „Zápovědi“	2	výzkum RMM	Archeologie
57/2023	Tolar Zikmunda Ludvíka Dietrichsteina	1	koupě	Historie
58/2023	Historické pohlednice	13	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
59/2023	Bronzová jehlice, keramika; doba bronzová, středověk; Borkovany – „Dlouhé“	4	výzkum RMM	Archeologie
60/2023	Keramika, bronzové a železné artefakty, stříbrné mince; středověk; Valtice – „Aloch“	33	výzkum RMM	Archeologie
61/2023	Štípaná industrie; paleolit; Diváky – „Přední Boří“	1	výzkum RMM	Archeologie
62/2023	Štípaná industrie; neolit – eneolit; Charvátská Nová Ves – „Kotlík“	1	výzkum RMM	Archeologie
63/2023	Kamenná sekyrka; eneolit; Břeclav – u dálničního nájezdu na Brno	1	výzkum RMM	Archeologie
64/2023	Bronzová kování; novověk; Podivín – 48,82712° N, 16,87169° E	2	výzkum RMM	Archeologie
65/2023	Pohlednice Wiener Werkstätte – Moritz Jung	1	koupě	Výtvarné umění
66/2023	Korunovační žeton Karla VI., 1712	1	výzkum RMM	Historie
67/2023	Náhrobní kámen – fragment od kostela sv. Václava v Mikulově	1	výzkum RMM	Lapidárium
68/2023	Stříbrná medaile Zikmunda z Dietrichsteina, 1520	1	koupě	Historie
69/2023	Soubor kovových vojenských knoflíků	9	výzkum RMM	Historie
70/2023	Mince – stříbrná grešle, 1704	1	výzkum RMM	Historie
71/2023	Kovový křížek, novověký	1	výzkum RMM	Historie
72/2023	Fotografie a pohlednice z Břeclavska	42	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
73/2023	Medaile pohraniční strážce	1	koupě	Nová historie
74/2023	Ex libris (autor Rudolf Gajdoš)	1	koupě	Výtvarné umění
75/2023	Ceník vinařské firmy	1	koupě	Vinařství
76/2023	Fotografie a pohlednice z regionálních ateliérů	6	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
77/2023	Písemnosti a odznaky z Břeclavska	13	koupě	Nová historie
78/2023	Medaile z vinařské výstavy	1	koupě	Vinařství
79/2023	Mince Andrease Jakoba Dietrichsteina (½ Landbatzen), 1747	1	koupě	Historie
80/2023	Dvě malby M. Dvořáčka – akvarely	2	koupě	Výtvarné umění
81/2023	Fragment tváře – maskaron ze zámecké zahrady	1	vlastní sběr	Lapidárium
82/2023	Mince z archeologických nálezů (2 ks grešle z let 1696 a 1697), místo nálezu Ivaň	2	výzkum RMM	Historie
83/2023	Soubor mincí a dvou křížků z archeologických nálezů, místo nálezu Valtice	10	výzkum RMM	Historie
84/2023	Soubor mincí a křížek z archeologických nálezů, místo nálezu Kostice	17	výzkum RMM	Historie
85/2023	Biskupská ražba Františka Dietrichsteina (½ krejcar), 1615	1	koupě	Historie

86/2023	Bronzové spony; doba římská; Mikulov – „U kapličky“	2	výzkum RMM	Archeologie
87/2023	Neogotický božitélový oltář z 2. pol. 19. století z domu č. 789/38 na ulici Koněvova v Mikulově	1	dar	Nábytek
88/2023	Obrazy autorky Evy Chmelařové-Siblíkové (malba na desce), 1967	3	koupě	Výtvarné umění
89/2023	Silicitová šípka; pozdní eneolit; Horní Bojanovice – „Dubič“	1	výzkum RMM	Archeologie
90/2023	Bronzový přívěsek; středověk; Podivín – „Ladenské strouhy“	1	výzkum RMM	Archeologie
91/2023	Bronzové fragmenty; pravěk – protohistorie; Borkovany – „Padělky od Těšan“	3	výzkum RMM	Archeologie
92/2023	Štípaná industrie, kamenný brousek; paleolit, neolit; Diváky – „Nivy pod Svárovem“	9	výzkum RMM	Archeologie
93/2023	Štípaná industrie; paleolit; Boleradice – „Pod lesem“	1	výzkum RMM	Archeologie
94/2023	Štípaná industrie; neolit – eneolit; Šitbořice – „Od Těšan“	1	výzkum RMM	Archeologie
95/2023	Železná přezka; středověk; Klobouky u Brna – „Martinicko pod Štureněm“	1	výzkum RMM	Archeologie
96/2023	Bronzová přezka, bronzový artefakt; středověk až novověk; Sedlec – „Panské“	2	výzkum RMM	Archeologie
97/2023	Dvě železná kopí, železný nůž, železné nůžky, železná přezka, bronzové vědro, dva bronzové cedníky, bronzová spona, keramická nádoba, spálené lidské kosti; doba římská; Jevišovka – „Bližní stryk“	12	výzkum RMM	Archeologie
98/2023	Bronzové slitky a spony; doba římská; Jevišovka – „Bližní stryk“	5	výzkum RMM	Archeologie
99/2023	Bronzové artefakty; doba římská, novověk; Valtice – „Siroťčinec“	22	výzkum RMM	Archeologie
100/2023	Bronzový ingot, bronzové kování; doba bronzová, novověk; Ivaň – „Torfokry“	2	výzkum RMM	Archeologie
101/2023	Pamětní deska – Johann Schrutek	1	vlastní sběr	Lapidárium
102/2023	Barozzi, Francesco: Cosmographia in quatuor libros distributa..., Venezia 1585	1	koupě	Knihy
103/2023	Malba Libora Lípy – Lidé a město (tempera na dřevěné podložce, maturitní práce), 1983; dokumenty a skici s dílem související	11	koupě	Výtvarné umění
104/2023	Grafika Jana Gajdoše – Pohled na Svatý kopeček od vinohradů	1	koupě	Výtvarné umění
105/2023	Soubor předmětů z domácnosti	68	koupě	Historie
106/2023	Lux – zn. Elektrolux Meistertype Modell 25	1	koupě	Historie
107/2023	Bibliofilský tisk (Štancel, J.: Průvodce břeclavským okolím, 1924)	1	koupě	Výtvarné umění
108/2023	Bibliofilský tisk (Zemek, O.: Harfa na troskách, kresba a úprava J. Reidl, 1937)	1	koupě	Výtvarné umění
109/2023	Stříbrný křížek; středověk; Kostice – „Přední dluhonský“	1	výzkum RMM	Archeologie
110/2023	Bibliofilský tisk (Tršický, K. H.: Třetí umělých ňader)	1	koupě	Výtvarné umění
111/2023	Kabinetka Arnold – Eberl, Nikolsburg	1	koupě	Fotografie, pohlednice, videozáznamy
112/2023	Dopisy bratří Mrštíků	2	koupě	Nová historie
113/2023	Odznam a medaile	5	koupě	Nová historie

114/2023	Bibliofilský tisk (Hálek, Vítězslav: Neštěstí na Dunajci v Tatrách)	1	koupě	Výtvarné umění
115/2023	Bibliofilský tisk (Dobrovolský, J.: Z Pováží)	1	koupě	Výtvarné umění
116/2023	Drobné tisky z Mikulovska	121	vlastní sběr	Drobné tisky
117/2023	Cedule „Stavba Jihomoravského kraje 2016“	1	vlastní sběr	Nová historie
118/2023	Materiály k prezidentským volbám	16	vlastní sběr	Nová historie
119/2023	Relikvy železné opony	32	koupě	Nová historie
120/2023	Materiály z vinařských akcí	40	vlastní sběr	Vinařství
121/2023	Matrice ke zpěvníku	61	vlastní sběr	Etnografie
122/2023	Bibliofilský tisk (Sekera, J.: Stan, 1929)	1	koupě	Výtvarné umění
123/2023	Bibliofilské tisky	5	koupě	Výtvarné umění

I. 2. TEZAUROUCE – EVIDENCE A INVENTARIZACE

V průběhu roku 2023 byly provedeny dva řádné zápisy změn do Centrální evidence sbírek muzejní povahy České republiky (CES) při Ministerstvu kultury ČR. Pokračovala postupná revize celého sbírkového fondu Regionálního muzea v Mikulově – proběhla revize zápisů z roku 2016, 2017 a 2018.

Správcové sbírek prováděli průběžně katalogizaci přírůstků a v jednotlivých podsбірkách inventarizaci sbírkových předmětů – viz tabulka č. 3.

Sbírka Regionálního muzea v Mikulově se akvizicí a katalogizací v roce 2023 rozrostla na 148 470 evidenčních čísel, registrovaných pod 147 391 inventárními a 1 079 přírůstkovými čísly – viz tabulka č. 4.

Ve dnech 1.–20. prosince 2023 provedla inventarizační komise namátkovou kontrolu evidence a stavu sbírkových předmětů inventarizovaných v roce 2023. Nezaznamenala žádné nedostatky, ve všech případech konstatovala dodržování směrnice Režim zacházení se sbírkou Regionálního muzea v Mikulově.

Tab. 3: Zápis do II. stupně evidence v roce 2023 a inventarizace provedená v jednotlivých podsбірkách

Podsбірka	Katalogizace v roce 2023		Inventarizace v roce 2023	
	Počet přírůstkových čísel zpracovaných do II. stupně evidence (vyřazených)	Počet zpracovaných inventárních čísel	Počet prověřených evidenčních čísel	Počet kusů
Geologická	1	11	-	-
Paleontologická	-	-	-	-
Botanická	-	-	-	-
Entomologická	-	-	3 inv. č.	5312
Zoologická	2	5	759 inv. č.	3450
Archeologická	38	823	5 323 inv. č.	5323
Historická	12	44	1 800 inv. č.	1829
Etnografická	4	22	-	-
Výtvarného umění	12	17	-	-
Knihy	-	-	853 inv. č.	1792
Písemnosti a tisky	-	-	180 inv. č.	180
Negativy a diapositivy	-	-	-	-
Fotografie, pohlednice, filmy, videozáznamy	8	99	221 inv. č.	594

Drobné tisky	-	-	270 inv. č.	270
Kopie a repliky	5	15	-	-
Lapidárium	-	-	-	-
Nábytek	-	-	-	-
Nová historie	1	87	58 inv. č.	134
Textil	11	74	-	-
Vinařství	-	-	-	-
Celkem	94	1197	9 467 inv. č.	18884

Tab. 4: Celkové počty evidenčních čísel ve sbírce Regionálního muzea v Mikulově (zapsaných v CES) a počet inventárních čísel sbírkových předmětů zapsaných k 31. 12. 2023 v elektronických evidenčních systémech (DEMUS a další)

Podsbírka	Celkový počet evidenčních čísel sbírkových předmětů k 31. 12. 2023			Počet inv. čísel zapsaných v el. evidenčních systémech k 31. 12. 2023
	Platná inventární čísla	Platná přírůstková (nezkatalogizovaná) čísla	Celkem evidenčních čísel	
Geologická	54	-	54	-
Paleontologická	222	-	222	-
Botanická	2940	59	2999	2 940 (EXCEL)
Entomologická	5475	28	5503	-
Zoologická	759	1	760	-
Archeologická	93537	383	93920	69 788 (DEMUS)
Historická	16993	189	17182	4 343 (DEMUS)
Etnografická	22	11	33	-
Výtvarného umění	475	12	487	475 (DEMUS)
Knihy	6983	-	6983	1 428 (TRITIUS)
Pisemnosti a tisky	1620	51	1671	-
Negativy a diapositivy	4869	-	4869	-
Fotografie, pohlednice, filmy, videozáznamy	2984	79	3063	2 450 (DEMUS)
Drobné tisky	2553	8	2561	2 553 (DEMUS)
Kopie a repliky	27	6	33	27 (DEMUS)
Lapidárium	34	-	34	34 (DEMUS)
Nábytek	103	-	103	103 (DEMUS)
Nová historie	558	83	641	558 (DEMUS)
Textil	1704	20	1724	1 704 (DEMUS)
Vinařství	5479	149	5628	2 114 (DEMUS)
Celkem	147391	1079	148470	84 149 inv. č. v DEMUSu 4 368 inv. č. v jiných ev. systémech

I. 3. PRŮBĚŽNÁ PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

- Jednotlivé depozitáře a zámecká knihovna byly odpovědnými odbornými pracovníky průběžně kontrolovány a informace o stavu teploty a vlhkosti i veškerém pohybu v depozitářích byly řádně vedeny v depozitářních knihách. Vysokou vlhkost bylo třeba korigovat nejčastěji v depozitáři podsbírký *Vinařství*. Kontrolu dodržování depozitářního režimu provedla v průběhu roku inventarizační komise.
- Konzervátor muzea a kurátoři sbírkových fondů pravidelně sledovali hodnoty teploty a vlhkosti v expozicích a výstavních prostorách muzea a reagovali na jejich případné nevyhovující výkyvy. Ve speciálních výstavních vitrínách s renesančním oděvem v expozici *Galerie Dietrichsteinů* byla dle potřeby upravována relativní vlhkost prostřednictvím chemických sorbentů.
- Zvýšenou pozornost z hlediska kontroly klimatu vyžadovala skládka zvířecích kostí v Archeoparku Pavlov, uložená *in situ*, pro niž je zaveden specifický režim udržování vysoké vlhkosti.
- Zásadním zlepšením z pohledu preventivní konzervace byla instalace systému klimatických senzorů s rádiovým přenosem dat, umožňující rychlou kontrolu hodnot teploty a vlhkosti; tyto senzory se podařilo v roce 2023 zajistit do vybraných expozic a do depozitáře textilu. Snahou muzea bude v následujících letech tento systém rozšiřovat do dalších prostor.
- V depozitářích s uloženým organickým materiálem, v depozitáři textilu a v některých expozicích byla v rámci preventivní konzervace prováděna fumigace insekticidními dýmnicemi. Ve skříních depozitáře textilu se v pravidelných intervalech aplikoval prostředek Biolit. V podsbírkce botaniky byly všechny položky, které opustily prostory depozitáře, při návratu preventivně vymrazeny proti napadení hmyzem.
- Do zoologického a entomologického depozitáře, v nichž byla v průběhu roku 2022 provedena zásadní rekonstrukce celého prostoru, se navrátily zpět veškeré sbírkové předměty. V entomologické podsbírkce pokračovala revize řádu motýlů.
- V rozsáhlých archeologických sbírkových souborech získaných v roce 2022 prováděli kurátoři základní konzervační úkony nezbytné k trvalému uchování nově získaných předmětů. V návaznosti na zápis artefaktů do druhého stupně evidence proběhla restrukuralizace archeologického depozitáře.
- Uskutečnila se kompletní rekonstrukce textilního depozitáře, při níž byl veškerý mobiliář nahrazen mobilním regálovým systémem. Sbírkové předměty, v průběhu rekonstrukce dočasně deponované do jiných prostor, byly vráceny do depozitáře.
- V rámci rekonstrukce oken v zámeckém mezipatře proběhly potřebné stavební a rekonstrukční práce také v depozitářích podsbírek *Nová historie*, *Textil* a *Fotografie, pohlednice a videozáznamy*. Po opětovném zprovoznění depozitářů bylo zaznamenáno stabilnější klima a díky instalovaným UV fóliím v okenních tabulkách také celkové zlepšení světelných podmínek.
- Nově zřízené digitalizační pracoviště s velkoformátovým skenerem zahájilo postupnou digitalizaci sbírkových fondů Regionálního muzea v Mikulově – do konce roku 2023 proběhla digitalizace části podsbírký *Písemnosti a tisky*.

I. 4. KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ

- V konzervačních dílnách muzea byly dle požadavků kurátorů podsbírek průběžně ošetřovány jednak sbírkové předměty, jejichž fyzický stav vyžadoval potřebný konzervační zásah, a jednak předměty určené k vystavení. Z podsbírký *Archeologie* byl konzervován soubor čtyř zlomků bronzového kování z Lanžhota a dvojice bronzových spon z Mikulova. Byla započata konzervace železné šípky nalezené v Klentnici. V rámci podsbírký *Historie* byla dokončena časově náročná konzervace velkého kovářského

Výstava *Tvář minulosti* v Archeoparku Pavlov se věnovala moderní rekonstrukci podoby pravěkého člověka. Samotným objektem rekonstrukce se stal šaman z období pavlovienu. (foto Zuzana Havlíková)

měchu. Péči konzervátora prošly dva soubory mincí nalezených v okolních obcích (celkem 30 ks) a korunovační žeton císaře Karla VI. K ošetření byl konzervačním dílnám předán soubor dřevěných střeleckých terčů a dále břitva a revolver společně nalezené v Bořím lese. Z podsbírkky *Vinařství* byl ošetřen dřevěný zámek ze dveří do vinného sklepa a skleněný moštoměr v dřevěném pouzdře; z podsbírkky *Filmy, pohlednice a fotografie* potřebovala konzervátorský zásah jedna adjustovaná fotografie. Postup všech konzervačních prací byl řádně dokumentován písemně i fotograficky.

- Dodavatelsky se pro muzeum uskutečnilo náročné restaurování šesti obrazů, třech kusů nábytku a jednoho lustru – práce byly realizovány za finanční podpory Ministerstva kultury ČR z Integrovaného systému movitého kulturního dědictví II, podprogramu D – preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí (ISO II/D), dále z dotace Jihomoravského kraje určené na náročné restaurování a také z rozpočtu muzea. Akademická malířka Antoaneta Temenugova provedla restaurování portréту císaře Josefa I., restaurování obrazu Dietrichsteinská svatba se ujal akademický malíř Jan Knorr, Šárka Kamenická, DiS., provedla restaurování portréту Erdmundy Terezie Dietrichsteinové, Darya Lotts, DiS., restaurovala portrét Marie Markéty Dietrichsteinové a brněnská Vyšší odborná škola restaurátorská provedla restaurování dvou barokních květinových supraport. Táž škola se ujala restaurování dubové vitríny a černého konferenčního stolu a pod restaurování přízdního zlateného stolu se podepsala opět restaurátorská škola spolu s Viktorií Bujokovou, DiS. Zlatený lustr restaurovala Lea Raisová.

I. 5. ZÁPŮJČKY SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ

Sbírkové předměty půjčené z muzea za účelem výstavním

Zápůjčky z let minulých

- Správě hradu Pecka: tři vinné sudy do expozice *Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic* (od roku 2012)
- Městskému muzeu v Kloboukách u Brna: paleontologický a archeologický materiál do stálé expozice s archeologickou tematikou (od roku 2014)
- Mikulovské rozvojové, s. r. o.: zlomky kamenů z mikulovské Lorety a mobiliář z Dietrichsteinské hrobky do expozice *Od svaté chýše loretánské k hrobnímu kostelu Dietrichsteinů*, instalované v Dietrichsteinské hrobce (od roku 2014)
- Městskému muzeu a galerii Hustopeče: válečný štít z Hustopečí do stálé expozice *Dějiny města* (od roku 2018)
- Archeologickému ústavu AV ČR v Brně: kopie bronzového kotle z doby římské z Mušova do expozice *Brána do Římské říše*, instalované v prostorách Návštěvníckého centra Mušov (od roku 2020)

Zápůjčky z roku 2023

- Muzeu ve Šlapanicích: drátěný koš do interaktivní výstavy *Jídlo!*
- Slováckému muzeu v Uherském Hradišti: kabát ženský a kabát mužský do výstavy *Kdo nemá kožucha, zima mu bude*

Sbírkové předměty půjčené z muzea za účelem studijním

Zápůjčky z let minulých

- Národnímu muzeu v Praze: 777 herbářových položek rodu *Althaea*, *Malva*, *Dentaria*, *Lavatera*, *Hibiscus*, *Atriplex*, *Cardamine* a dalších (od roku 2021)
- Ústavu botaniky a zoologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně: 42 herbářových položek rodu *Kickxia* (od roku 2022)
- Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně: archeologický materiál – 42 kovových předmětů z doby bronzové (od roku 2022)
- Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně: archeologický materiál – tři koňské kostry z různých období (od roku 2022)

Zápůjčky z roku 2023

- Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně: archeologický materiál – dva pravěké kamenné mlaty se žlábkem
- Archeologickému ústavu Akademie věd ČR v Brně: fragmenty železných pancířů z doby římské z Mušova z „knížecí“ hrobky
- Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně: archeologický materiál z pravěku, latěnu a doby římské z Velkých Němčic
- Ústavu botaniky a zoologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně: 513 herbářových položek rodu *Adonis*, *Stipa*, *Limodorum*, *Listera* a *Mercurialis*

Sbírkové předměty půjčené z muzea za účelem restaurování, digitalizace či zhotovení kopií

Zápůjčky z let minulých

- PhDr. Hedvika Sedláčková, CSc.: dvě bedny fragmentů skleněných nádob z pozdního středověku a raného novověku z lokality *Mikulov-Brněnská* za účelem katalogizace (od roku 2018)

Zápůjčky z roku 2023

- AiP Beroun, s. r. o.: čtyři rukopisy ze zámecké knihovny z 15.–18. století za účelem digitalizace pro potřeby vytvoření záchovné archivní digitální kopie (Master Copy) a zpřístupnění (User Copy) v digitální knihovně Manuscriptorium
- Akademické malířce Antoanetě Temenugovové: portrét císaře Josefa I. a portrét kardinála Františka Dietrichsteina za účelem restaurování
- Střední škole umění a designu a Vyšší odborné škole Brno: portrét Gabriela Dietrichsteina, portrét knížete Karla Maxmiliána Dietrichsteina a květinová supraporta za účelem restaurování
- Lee Raisové Brno: osmiramenný zlacený lustr za účelem restaurování
- Šárce Kamenické, DiS.: portrét hraběnky Erdmundy Dietrichsteinové za účelem restaurování
- Darye Lotts, DiS.: portrét hraběnky Markéty Marie Dietrichsteinové za účelem restaurování
- Akademickému malíři Janu Knorrovi: obraz *Dietrichsteinská svatba* za účelem restaurování
- Viktorii Bujokové, DiS.: barokní konzolový stůl zlacený za účelem restaurování
- Archeologickému ústavu Akademie věd ČR v Brně: železné artefakty a artefakty ze slitiny mědi z doby římské z lokality *Jevišovka-Bližní stryk* za účelem konzervování

II. PREZENTACE

Regionální muzeum představuje ve svých prostorách na mikulovském zámku řadu stálých expozic a sezonních výstav a pečuje o přilehlý zámecký park; v Archeoparku Pavlov prezentuje významnou archeologickou lokalitu. V Dolních Věstonicích má ve správě barokní objekt – budoucí Dům přírody Pálavy – a v Divákách se stará o Památník bratří Mrštíků. Na základě smlouvy o spolupráci s Federací židovských obcí využívá k výstavním účelům mikulovskou synagogu.

II. 1. EXPOZICE REGIONÁLNÍHO MUZEA V MIKULOVĚ

Zámek Mikulov

Expozice instalované v zámeckých prostorách tematicky pokrývají oblasti historie, archeologie a vinařství. Jsou rozděleny do sedmi prohlídkových bloků – třech komentovaných a čtyřech nekomentovaných. Volně přístupná je britová věž a zámecká zahrada.

- **Téma historie** zahrnuje expozici *Od gotiky po empír, Galerii Dietrichsteinů* a expozici *Touha a důstojnost – Ze sbírek rodu Dietrichsteinů*. Z historických zámeckých prostor je zpřístupněna *Zámecká knihovna*, k dějinám gotického hradu návštěvníky přivádí hradní (později zámecká) kaple.
- **Vinařskou** tematiku prezentují dvě expozice – *Tradiční vinařství na Moravě*, která provází zámeckým sklepem s obřím sudem a galerií historických vinařských lisů, a *Víno napříč staletími*.
- **Archeologická** expozice *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou* přibližuje historii kraje z počátku našeho letopočtu.

Synagoga

Jediná zachovaná mikulovská synagoga, vystavěná v polovině 16. století a později přebudovaná do barokní podoby s jedinečným architektonickým řešením interiéru se čtveřicí

kupolí. Stala se součástí sítě deseti vzdělávacích center židovské kultury a v režii tohoto projektu Federace židovských obcí je zde instalována expozice *Rabbi Löw a židovská vzdělanost na Moravě*.

Archeopark Pavlov

Archeopark Pavlov unikátním způsobem zpřístupňuje přední evropskou archeologickou lokalitu – jeden z nejvýznamnějších sídelních areálů, jaké moderní *Homo sapiens* v období před 30 000 lety v Evropě vytvořil. Předkládá obraz života pravěkých lidí v komplexu sídlišť rozkládajících se na Pavlovských vrších v době lovců mamutů. S další významnou lokalitou období gravettieny – Dolními Věstonicemi – propojuje pavlovský areál archeostezka.

Dolní Věstonice – Dům přírody Pálavy

Barokní objekt v Dolních Věstonicích, který je ve správě mikulovského muzea a čtyři desítky let sloužil jako archeologická expozice, prochází náročnou rekonstrukcí. Ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR zde vznikne návštěvnické středisko Chráněné krajinné oblasti Pálava – Dům přírody Pálavy. Jeho expozice představí Pálavu i nížiny pod ní jako území, kde člověk již po tisíce let svou činností zásadně ovlivňuje mimořádnou pestrost společenství rostlin i živočichů a ve svém důsledku celou zdejší krajinu.

Diváky – Památník bratří Mrštíků

Památník je věnovaný životu a literárně-dramatickému dílu osobností české literatury přelomu 19. a 20. století Aloisi a Vilému Mrštíkovým. Vybavení domácnosti Viléma Mrštíka zachycuje atmosféru lidového prostředí střední části Hanáckého Slovácka z druhé poloviny 19. století.

II. 2. VÝSTAVY REGIONÁLNÍHO MUZEA V MIKULOVĚ

Výstavy na zámku Mikulov

● Piaristické vědecké přístroje

1. dubna – 26. listopadu 2023 (od roku 2011, pokračuje v roce 2024)

● Po schodech do Comedienhausu – Zámecké divadlo v Mikulově 1632–1719

1. dubna – 26. listopadu 2023 (od roku 2020, pokračuje v roce 2024)

● Autor restaurátor

27. dubna – 26. listopadu 2023 (pokračuje v roce 2024)

Hlavní výstava sezony 2023, vytvořená ve spolupráci Regionálního muzea v Mikulově s Vyšší odbornou školou restaurátorskou Brno, reflektuje důležitou práci restaurátorů malby, nábytku a vzácných textilií, bez níž se neobejde žádný památkový objekt ani muzeum. Návštěvník se zde může blíže seznámit s restaurátorskými postupy jednak na konkrétních artefaktech – na předmětech, které zůstaly po požáru mikulovského zámku v roce 1945 dochovány –, jednak ukázkami s využitím interaktivních prostředků, včetně animovaného videa. Vedle vystavených zrestaurovaných předmětů ze zámeckého mobiliáře představuje instalace také výběr nezrestaurovaných předmětů tak, aby byl zřetelný kontrast mezi dílem poničeným a obnoveným. Z děl čekajících dosud na péči odborníků jsou to především plátna z dietrichsteinské sbírky obrazů.

Průběh výstavy oživily během sezony také odborné praxe studentů brněnské Vyšší odborné školy restaurátorské, která s Regionálním muzeem v Mikulově dlouhodobě spolupracuje. Studenti restaurující zde ve stanovených časech další předměty z dochovaného mobiliáře dodávali výstavě vysokou přidanou hodnotu, stejně jako komentované prohlídky s kurátory či restaurátory zorganizované čtyřikrát v průběhu sezony. Na výstavu svým tématem obnovy částečně navázal také podzimní přednáškový cyklus pořádaný v říjnu a listopadu 2023.

● Křehký Mikulov 2023

festival art designu – 11. ročník: 26.–28. května 2023

výstavy: 26. května – 4. června 2023 (zámek, manufaktura Piršč Porcelain – U Divokého muže)

Poslední květnový víkend patřil na zámku již tradičně festivalu uměleckého designu *Křehký Mikulov*, organizovanému značkou *Křehký* ve spolupráci s Regionálním muzeem v Mikulově, za podpory Jihomoravského kraje a nadace BLÍŽKSOBĚ. V rámci 11. ročníku uznávané přehlídky současné české umělecké scény a prezentací našich předních galerií a designérů, ale i zahraničních umělců, představila značka *Křehký* v hlavní výstavě festivalu v Gajdošově sále novinky od čtyř tvůrců – Tomáše Černého, Šárky Ištvánové, Anny Šupolíkové a Antonína Tomáška.

Antonína Tomáška, výtvarníka a vedoucího ateliéru Design keramiky na Fakultě umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, pojí se značkou *Křehký* dlouholetá spolupráce, z níž v roce 2023 vzešly a na mikulovském festivalu art designu byly představeny dvě novinky – sběratelské figury pojmenované *Silence of Charles Bronson* a série šálků *Unplugged*. Další novinky pro značku *Křehký* připravili zástupci nastupující generace designérů – Šárka Ištvánová navrhla pro *Křehký* limitovanou edici váz *Pole lesy*, Tomáš Černý limitovanou edici motýlích váz *BMBRFLY* a Anna Šupolíková rozšířila portfolio značky *Křehký* o sérii hrnčků s názvem *Nejmilejší*.

Protože kromě prezentace novinek uměleckého souboru značky *Křehký* je cílem festivalu rovněž systematické mapování scény českého sběratelského designu, byly v Mikulově představeny také instalace známých a etablovaných tvůrců, jako je Daniel Piršč, Roman Šedina, Matěj Polách, Lubomír Ontkóc či Maxim Velčovský. Ten zde vystavil sérii *AntiqueChrist* – v jednotlivých dílech spojil koláží podoby ukřižovaného Ježíše Krista, které vznikly rozřezáním starých znehodnocených korpusů. Křehkost skla reprezentovala například skleněná deska s velkoplošnou rytinou od české designérky Elišky Monsportové a další oblíbené médium – fotografii – pak zastupoval speciální projekt webu *Swarm Mag* se sérií fotografií nových produktů mladých designérů nebo snímky „Midnight Blue“ Václava Kopeckého.

Značná část festivalu byla věnována také studentům. Nástupnímu sálu vévodila „porcelánová hostina“ studentů ateliéru Milana Pekaře z Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze. V manufaktuře Daniela Piršče proběhl v rámci *Křehkého Mikulova* druhý ročník společné výstavy Ateliéru keramiky VŠVU v Bratislavě, ateliéru Keramika a porcelán pražské UMPRUM, Ateliéru keramiky FDULS v Plzni a ateliéru Design keramiky na Fakultě umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Festival *Křehký Mikulov* má však ještě další rozměr – přináší „křehce“ nezaměnitelný kulturně-společenský program přesahující ze zámeckých sálů do interiéru města, a přivádí tak do Mikulova všechny, kteří chtějí zažít víkend kulturních akcí, milých setkání i tvůrčích workshopů – tradiční piknik s opékáním buřtů nevyjímaje.

Festival art designu zahájila pro veřejnost páteční vernisáž. V sobotu proběhly prezentace vystavujících autorů a návštěvníkům festivalu nabídly kreativní vyžití tři workshopy – na zámku „Workshop ABCZ“ s autorkou Denisou Šedivou, v němž si účastníci vytvořili vlastní originální pexeso české identity, a „Přátelská dílna“ s Antonínem Tomáškem, ve které si zúčastnění dekorovali porcelánový objekt vlastním výtvarným návrhem. Rodiny s dětmi si mohly vyzkoušet „Porcelánový workshop“ v domě U Divokého muže – účastníci

Muzejní noc 2023 s programem pro všechny (foto Kristína Piačková)

si vytvořili svůj vlastní originální dekor na miskou *by Píršč Porcelain* přímo v manufaktuře Daniela Píršče. Večer postavil návštěvníky před nelehkou volbu programu: piknik na Kozím hrádku a lampionový průvod do města, nebo divadelní představení a krátký film společně v jednom večeru v místním kině – divadlo *Verze* zde vystoupilo s komedií *Rozptýlení*, na kterou navázala projekce krátkého filmu Igora Chmely s názvem *Barcarole*, nominovaného na Českého lva. Festival *Křehký Mikulov* završil podle již neměnné tradice nedělní výstup na Svatý kopeček.

● Mikulovské výtvarné sympozium – Dílna '23 (Byli jsme tady!)

sympozium – 30. ročník: 9. července – 5. srpna 2023

výstava: 6. srpna – 26. listopadu 2023

V roce 2023 vstoupilo Mikulovské výtvarné sympozium "dílna", do života Mikulova – a především mikulovského zámku – jubilejním třicátým ročníkem. Potřeba ohlédnutí a skládání uměleckých účtů z uplynulých třech desetiletí jednoho z nejdéle existujících uměleckých sympozií a jedné z nejvýznamnějších akcí mikulovského kulturního kalendáře se vygenerovala „návratem“ osobností české výtvarné scény, umělců, kteří stáli u vzniku mikulovského sympozia a byli účastníky jeho prvních ročníků. Pět z šestice aktérů dílny '23 byli členy legendárního uměleckého uskupení Tvrdohlaví (1987–2001) – sochař, malíř a literát Jaroslav Róna v roli kurátora ročníku a dále sochař, designér a hudebník Stefan Milkov, malíř a sklář Zdeněk Lhotský, sochař, malíř a hudebník František Skála a malíř, grafik a fotograf Petr Nikl. Jako zahraniční host sympozia přijal pozvání jejich generační souputník slovenský malíř Laco Teren, který zde před čtvrt stoletím také již své dílo vytvořil. Mottem společné tvorby umělců tohoto výjimečného ročníku "dílny" tak bylo konstatování „Byli jsme tady“, odkazující k zamyšlení nad proměnami jejich tvorby v mezičase mezi sympozii, ale i proměnami umělecké tvorby vůbec. Nejen tyto otázky mohla v závěru sympozia zodpovědět teoretička 30. ročníku "dílny" – respektovaná kunsthistorička a antropoložka Barbora Půtová. Nezbytnou technickou asistenci sympozia měl v rukou student AVU v Praze Michael Jan Bublík.

Pro celý tým se na dobu čtyř týdnů stal inspirací letní Mikulov a útočištěm s výtvarnými ateliéry mikulovský zámek. Do prázdninového života města vstoupila "dílna" nejen uměleckými díly svých protagonistů, ale také doprovodnými programy, výtvarnými dílnami pro veřejnost, hudebními či divadelními vystoupeními, setkáními a diskusemi.

Zahájení 30. ročníku s představením umělců se odehrálo 9. července na náměstí, kde vystoupil František Skála se svým dechovým souborem Provdovjané. Z dalších hudebních akcí sympozia oslovil veřejnost program kapely *Traskavá směs*, pořádaný v domě U Zajíce (hudební projekt Františka Skály vystupujícího s dalšími členy kapely Petrem Niklem, Petrem Tichým, Ondrou Černým a Mirkem Černým). *Den otevřených ateliérů* umožnil návštěvníkům podívat se do ateliérů výtvarníků, zřízených nejen na zámku, ale v tomto roce poprvé také v prostorách bývalé hasičské zbrojnice. Veřejnost tak mohla nahlédnout přímo do procesu umělecké tvorby, jak tomu bývalo právě v prvních ročnících "dílny". Ve stejný čas probíhal na zámeckých chodbách pod vedením technického asistenta rodinný výtvarný workshop *Malování s dětmi*. Dalším z doprovodných programů sympozia byla audiovizuální show výtvarníka a performeru Petra Nikla a hudebníka Ondřeje Smeykala s názvem *Líheň*, která se uskutečnila v premiéře na horním nádvoří mikulovského zámku. Dechový nástroj australských domorodců didgeridoo v ní doprovodil originální obrazovou performanci promítaných Niklových poetických světelných obrazů. Autorské malířské techniky spolu s pohyblivými objekty a exotickými zvuky vytvořily v zámeckých zdech neopakovatelné fantaskní hry tvarů, barev a tónů.

Skutečnost, že jednou z výsledných aktivit "dílny" je také osazování uměleckých děl do veřejného prostoru, se odrazila v panelové diskusi uspořádané v rámci sympozia v Galerii Závodný. Diskutujícími byli architekt Ladislav Kuba (Kuba & Pilař architekti), novinář Petr Volf, sochař Stefan Milkov a další umělci Filip Hauser a Karel Štědrý. Rozprostřeli

široké spektrum názorů na trvalé i dočasné umísťování umění do veřejného prostoru v kontextu městské krajiny a současně se věnovali i legislativnímu rámci celého procesu, jeho finanční náročnosti a udržitelnosti, vazbě k urbanistickému konceptu rozvoje obcí a měst i nezanedbatelné interakci s veřejností.

V sobotu 5. srpna dospěl 30. ročník "dílny" ke svému slavnostnímu zakončení a verisází výstavy, která prezentovala 53 prací vytvořených zde v čtyřtýdenním maratonu. Bez mála čtyři stovky návštěvníků zhlédly dokončená díla instalovaná v zámeckých sálech a strávily tradičně příjemný vernisážový večer, doprovázený hudbou namíchanou dalším významným umělcem Ivo Pospíšilem, jednou z legend českého undergroundu, zakladatelem a dlouholetým kapelníkem skupiny Garáž a blízkým spolupracovníkem Ivana Krále.

V průběhu podzimu uspořádalo muzeum pro veřejnost dvě komentované prohlídky „díleňské“ výstavy „Byli jsme tady!“ a další pro účastníky akce *Dny otevřených ateliérů na Jižní Moravě*, pořádané o víkendu na přelomu září a října.

Symbolickým pokračováním jubilejního 30. ročníku Mikulovského výtvarného sympozia bylo slavnostní odhalení sochy Jaroslava Róny v centrálním prostoru zámecké zahrady 15. října 2023. Monumentální socha bronzové povahy nesoucí název *Hvězdář* je čtyřmetrovou figurou pokrytou geometrickým reliéfem; nohama ukotvená pevně v zemi a s hlavou v oblacích vyhlíží do otevřené krajiny. Impozantně působící plastiku autor městu dočasně zapůjčil a její umístění zde je premiérou a současně první destinací tohoto uměleckého díla. Jaroslav Róna spojil odhalení své sochy zároveň se křtem knihy, která je obsáhlou zprávou o jeho malířské tvorbě a jejíž autorkou je historička umění a kulturní antropoložka Barbora Půtová: *Jaroslav Róna. Apokalypsy a víze*.

Vzhledem k tomu, že akce spojené s mikulovským výtvarným sympoziem bývají pojeté jako setkávání komunity přátel, podporovatelů a spolupracovníků "dílny" a muzea, která se za 30 let existence sympozia vytvořila, byla i tato událost početně zastoupena a celé setkání v zámecké zahradě u sochy doprovázely proslovy i hudební vystoupení umělců – „díleňských“ přátel.

● Cesty české vědy

22. července – 26. listopadu 2023

Putovní výstava byla výstupem projektu *Živá mapa: Topografie dějin přírodních věd v českých zemích*, realizovaného na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Výstava představila události přírodovědných poznání zasazené do míst, kde se odehrávaly, a dala do nich nahlédnout skrze dvanáct zastavení, jež ukrývala příběhy z dějin geografie, botaniky, geologie, astronomie, genetiky či natur-filosofie. Témata, jimž se výstava věnovala, byla vybrána z dvanácti naučných stezek vytvořených pro mobilní zařízení v rámci tohoto projektu – Dobrodružství botaniky, Putování za aristokratickou přírodovědou, Krkonoše – Eldorádo botaniků, Ptáci a lidé v Moravské Amazonii, Šalinou za genetikou, Život a dílo inženýra Barranda, Proměny kartografie v Česku etc.

● Od svaté chýše loretánské k hrobnímu kostelu Dietrichsteinů

Dlouhodobá výstava v dietrichsteinské hrobce realizovaná Regionálním muzeem v Mikulově pro Mikulovskou rozvojovou, s. r. o., v roce 2014

● Tam, kde tekla řeka

Fotografická výstava dokumentující proměnu přírody a krajiny v okolí Pálavy v souvislosti s výstavbou Vodního díla Nové Mlýny na konci sedmdesátých let 20. století. Snímky pocházejí z archivu Regionálního muzea v Mikulově a z archivu entomologa Vladimíra Bělína, který zde v době výstavby zdržel zpracovával svou diplomovou práci. Připomněly někdejší krajinu lužních lesů s meandrující řekou Dyjí a následně její zničení a přeměnu v kraj rozlehlých vodních nádrží, které změnily přirozený ráz celé oblasti a významně ovlivnily i její přírodní poměry. Výstava byla zapůjčena obci Pavlov.

Muzejní noc v archeoparku s atmosférou dávného věku...

Výstavy v synagoze

● Ota Pavel – známý i neznámý

5. května – 16. července 2023

Putovní výstava, jejíž autorkou je zakladatelka Buštěhradského muzea Oty Pavla Mgr. Ivona Kasalická, návštěvníky seznámila s osobností spisovatele, novináře a sportovního redaktora Oty Pavla. Výstava zachytila průřez životem i tvorbou Oty Pavla – jeho mládí v Buštěhradu, počátky novinářské i literární tvorby, vrchol jeho literární činnosti v knihách *Smrt krásných srnců* a *Jak jsem potkal ryby*, ale i spisovatelův zápas s duševní nemocí. Upozornila také na divadelní hry či filmy, které vznikly na motivy jeho povídek. Zajímavý text se podařilo doplnit množstvím fotografií a dokumentů, z nichž některé nebyly veřejnosti příliš známé.

● Ruach / Reunion 2023

22. července – 26. listopadu 2023

Ruach – hebrejské slovo představující v hlavních významových odstínech duši, dech, ducha či životní sílu. Toto slovo si jako symbolické označení pro svůj výstavní projekt zvolili umělci spolupracující v neformálním sdružení Reunion. Sdružení vzniklo v roce 2018 s úmyslem navázat na někdejší společné výstavní aktivity autorů, kteří v Brně vstupovali na profesionální výtvarnou scénu v době společenských změn přelomu osmdesátých a devadesátých let, a také několika generačně starších uměleckých soupeřníků, již v minulosti vystupovali v pozici pedagogických a uměleckých autorit této neformálně semknuté společnosti uměleckých přátel.

V mikulovské synagoze vystavovali svá díla Rostislav Čuřík, Josef Daněk, Michal Estrada, Zdeněk Gajdoš, Laco Garaj, Zdeněk Halla, Luboš Jarcovják, Libor Jaroš, Petr Kamenický, Ivan Kříž, Milan Magni, Bohunka Olešová, Marian Palla, Ivo Sedláček, Petr Veselý a přizvaný host Bohdan Holomíček. Kolekce děl 16 umělců, limitovaných komorním rozměrem, zahrnovala drobné malby, tisky, kresby, fotografie a objekty volně evokující někdejší

... i s návodem, jak dávnověk lépe poznat (foto na dvoustraně Ondřej Herčík)

společné projekty této významné části brněnské výtvarné obce. Vernisáž doprovodila hudebním vystoupením folková formace ČERNÝ LOVEC – undergroundové uskupení založené v roce 1986, postavené na zpěvu Milana Lovce Bílovského a kytáře Miroslava Černého.

Výstavy v Archeoparku Pavlov

● Tvář minulosti

1. dubna – 18. června 2023

Výstava se ve svém prvním plánu věnovala tématu moderní rekonstrukce podoby pravěkého člověka. Unikátní metoda rekonstrukce obličeje podle lebky dnes nachází široké využití v historické, prehistorické a forenzní antropologii, přičemž celý proces rekonstrukce je výsledkem spolupráce celé řady odborníků a institucí.

Ve druhém plánu výstavy byl představen samotný objekt rekonstrukce – pravěký šaman z období pavlovieny, jehož ostatky uložené v hrobě se našly v roce 1891 v Brně při hloubení kanálu na křižovatce dnešních ulic Francouzské a Přádlácké. Hrob byl vybaven milodary a „šamanskými“ potřebami a nalezena zde byla také soška z mamutoviny coby loutka tvořená jednotlivými spojovanými částmi.

Rekonstrukce podoby pravěkého šamana v podobě figury v životní velikosti byla společným dílem antropoložky Evy Vaníčkové a sochaře Ondřeje Bílka z Laboratoře antropologické rekonstrukce při Centru kulturní antropologie Moravského zemského muzea. Instalace představila celý proces vzniku objektu v jednotlivých fázích, součástí výstavy bylo i šamanovo ošacení a vystaveny byly také další artefakty z hrobové výbavy šamana.

Křehký Mikulov, 11. ročník festivalu art designu a instalace hlavní výstavy v Gajdošově sále mikulovského zámku (foto Michaela Karásek Čejková)

Křehký Mikulov, prezentující práci našich předních galerií a designérů, nabídl návštěvníkům festivalu také kreativní vyžití – pro rodiny s dětmi například *Porcelánový workshop* v domě U Divokého muže (foto Michaela Karásek Čejková)

Výstavu doplnil impozantní 3D realistický model lebky *Megalocera gigantea*, nazývaného obří jelen – vyhynulého stepního jelena s mohutným parožím, který obýval oblasti Evropy a Asie během pozdního pleistocénu. K zhotovení modelu byla využita data z Naturhistorisches Museum Wien.

S tématem výstavy byl provázán i program některých muzejních akcí – především *Muzejní noc*, a to jak přednáškou Mgr. Evy Vaníčkové věnované antropologickým metodám rekonstrukce podoby člověka, tak praktickými ukázkami technik, které jsou v této metodě aplikovány.

● Terra nostra: krajina, zvířata a lidé

1. července – 26. listopadu 2023

Terra nostra byla fotografickou výstavou, jíž autor Jiří Svoboda, jenž stál u myšlenky zrodu a počátků budování archeoparku, oslavil své životní jubileum. Prof. PhDr. Jiří A. Svoboda, DrSc., se během své kariéry účastnil řady paleoantropologických a archeologických expedicí a studijních cest směřovaných především na Saharu, Sibiř a do Ohňové země. A fotografoval. Nejen však objekty vědeckého zájmu, ale také krajinu, zvířata a lidi, které viděl a potkával na cestách za výzkumem, ale i na cestách „poutníka ve stopách putujícího *Homo sapiens*“. A právě tyto fotografie, plné autentické atmosféry míst, jimiž procházely dějiny lidského rodu a které si zachovaly něco jen těžko uchopitelného z této prehistorie, vytvořily příběh výstavy *Terra nostra*.

Výstava vznikla ve spolupráci s Archeologickým ústavem Akademie věd ČR Brno, v. v. i. V rámci konání výstavy se uskutečnila také přednáška prof. Svobody, která doplnila program říjnové akce *Mezinárodní den archeologie pod Pálavou*, pořádaný Regionálním muzeem v Mikulově. K výstavě byl vydán katalog.

II. 3. VÝPŮJČKY PRO EXPOZICE A VÝSTAVY

Pro potřeby zachování stávajících expozic má Regionální muzeum uzavřeny smlouvy o dlouhodobých výpůjčkách sbírkových předmětů, které jsou centrálně vedeny a kontrolovány způsobem předepsaným směrnici Režim zacházení se sbírkou Regionálního muzea v Mikulově.

Dlouholeté výpůjčky pro expozice a dlouhodobé výstavy

- Expozice *Od gotiky po empirii*: z Moravské galerie v Brně – ukázky užitého umění
- Expozice *Galerie Dietrichsteinů*: z Moravské galerie v Brně – nábytek • od Mercedes Dietrichsteinové – soubor obrazů a litografií • z Římsko-katolické farnosti u kostela sv. Václava v Mikulově – obraz *Ukřižování* z kaple sv. Šebestiána na Svatém kopečku v Mikulově
- Expozice *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou*: z Moravského zemského muzea Brno – archeologické nálezy a kopie předmětů z dané doby • z Archeologického ústavu AV ČR Brno – archeologické nálezy z výzkumů AÚ AV ČR Brno
- Expozice *Vino napříč stoletími*: z Národního muzea – dva paleontologické otisky révy vinné *Vitis teutonica*
- Expozice *Zámecká knihovna*: z Národního muzea v Praze – knihy uložené v mikulovské zámecké knihovně (1 690 signatur zámecké knihovny Jaroslavič, 1 204 signatur zámecké knihovny Moravské Budějovice a 941 signatur zámecké knihovny Plaveč)
- Expozice *Zámecká (hradní) kaple*: z města Mikulova – pohřební roucho Karolíny Maxmiliány Dietrichsteinové
- Do prostor zámku mimo návštěvnícké okruhy: z města Mikulova – pamětní deska Rudolfa Gajdoše umístěná původně na domě, v němž umělec žil (Koněvova 788/40, Mikulov)
- Expozice v *Archeoparku Pavlov*: z Archeologického ústavu AV ČR Brno – kopie paleolitického umění a nástrojů z oblasti Dolních Věstonic, Pavlova a okolí, odlitky lidských mozkoven a kopie lebek hominidů, z originálních artefaktů štipaná industrie a ostatní kamenná industrie a kostěné šperky • z Národního muzea v Praze – odlitek lebky Cromagnonce
- Expozice *Památníku bratří Mrštíků v Divákách*: z Městského muzea v Kloboukách u Brna – vybavení domácnosti, oděvy, osobní věci • z Galerie výtvarného umění v Hodoníně – lidový nábytek • z Muzea Komenského v Přerově – vybavení školní třídy, školní pomůcky • z Vlastivědného muzea v Olomouci – vybavení domácnosti, osobní věci, soška Panny Marie Svatohorské, obraz obce Diváky (akvarel) • od Ladislava Grabovského z Klobouk u Brna – pohlednice se včelíný Viléma Mrštíka

Dlouhodobá výpůjčka za účelem úschovy

- Sbírka Mikulovského výtvarného sympozia "dílna": majitel sbírky město Mikulov má soubor výtvarných děl ze sympozia dlouhodobě uložen v depozitáři Regionálního muzea v Mikulově k tomuto účelu vyhrazenému.

III. INTERPRETACE

III. 1. PROGRAMY REALIZOVANÉ MUZEEM

Programy na zámku Mikulov

- Muzejní noc na zámku

19. května 2023, program pro širokou veřejnost

V rámci Festivalu muzejních nocí, pořádaného Asociací muzeí a galerií České republiky, proběhla na mikulovském zámku v pořadí již osmnáctá Muzejní noc, jejíž návštěvníci prožili příjemný večer s programem jak v zámeckých sálech, tak ve venkovním areálu. Volný vstup do expozic využívali hosté muzea po celý večer a většinu z nich zaujala zvláště hlavní výstava sezony 2023 s názvem *Autor restaurátor*, vytvořená ve spolupráci s Vyšší odbornou školou restaurátorskou Brno. A téma „Umění obnovy“, provázející jako motto celý muzejní rok, bylo i v podtitulu Muzejní noci 2023. Ta nabídla aktivní vyžití zvláště dětem. V muzejní dílničce zřízené v sale terreně jim edukační pracovníci připravili „povídání a tvoření“ s tématy historických postav Dietrichsteinů či s náměty z mikulovských pověstí; část prostoru se navíc změnila v tábor římských vojáků, vyhledávaný malými válečníky. Pro větší děti byla nachystaná dobrodružná hra přes mobilní aplikaci „Hravýlety“ nazvaná Cesta časem, probíhající v prostorách zámku i na jeho nádvořích, propojená s muzejními expozicemi. Římský tábor a „legionářská show“ v provedení skupin historického šermu

Den dětí v Archeoparku Pavlov probíhal ve znamení šamanských rituálů (foto Zuzana Havlícká)

Fotografická výstava s názvem *Terra nostra: krajina, zvířata a lidé* – z cest poutníka kráčejiícího místy, jimiž procházely dějiny lidského rodu...

Marcomannia a Pannonia v expozici *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou* zaujala děti i dospělé, stejně tak ukázky barokních tanců v podání skupiny historického tance Alla Danza v Nástupním sále – pro zájemce spojené i s rychlokurzem jejich výuky. Lesku zámeckým sálům dodávalo panstvo v dobových kostýmech, zatímco folklor z podzámčí s cimbálovou muzikou Klaret zas připomněl tradice zdejšího zpěvného kraje. Hudecká muzika Jarka Miškeříka byla působivým doprovodem degustace vín na východní terase a k dovršení pestré muzikantské směsi pak v prostoru u Udírenské věže vystoupila se svým rokenrolovým repertoárem kapela The 6 Fireballs. Vydařenou Muzejní noc – tradičně s asi dvoutisícovou účastí – zakončila oslnivá ohňová show brněnské žonglérské skupiny Knock Knock na zámecké terase pod salou terrenou.

● Víkend otevřených zahrad

10. června 2023, program pro širokou veřejnost

Již popáté se mikulovské muzeum zapojilo do celorepublikového festivalu Víkend otevřených zahrad. Pro návštěvníky třech komentovaných prohlídek byl nachystán zajímavý výklad představující zdejší krajinu jako Dietrichsteiny záměrně vytvořené komponované dílo, jehož byla zahrada součástí. Při procházce se postupně seznámili také s dnešní výsadbou okrasného a skalního parteru zahrady a s lokální květenou Pálavy v zahradě také pěstovanou. Celý program obohatila navíc přednáška historika a archiváře oblastního archivu v Litoměřicích Jaromíra Tlustého „Zámecký park a zahrada v Libochovicích“ – také libochovický zámek je spojen s historií rodu Dietrichsteinů.

● Noční prohlídky zámku

středy v měsíci červenci a srpnu, program pro širokou veřejnost

Stejně jako v předchozích letech byly v červenci a srpnu do muzejního programu zařazeny noční prohlídky. Každou středu ve čtyřech prohlídkových časech vcházeli návštěvníci v doprovodu postav z mikulovských dějin do zámeckých sálů a v několika zastaveních se v krátkých scénkách seznamovali s historií hradu a zámku, s osudy majitelů panství či

... a autor výstavy Prof. PhDr. Jiří A. Svoboda, DrSc.
(foto na dvoustraně Martin Frouz)

s významnými událostmi, které se zapsaly do dějin sídla i města. Témata i postavy nočních prohlídek se záměrně každou sezonu mění, aby také mikulovští obyvatelé rádi opět zavítali na „svůj“ zámek. O prázdninových nočních představeních v roce 2023 tak kupříkladu nechala do svého soukromí nahlédnout bílá paní Perchta z Rožmberka – manželka Jana z Liechtensteina, o své životní pouti z rodného Španělska do Mikulova a zpět vyprávěla Margareta de Cardona – manželka Adama z Dietrichsteina, kníže Walter Xaver se svou manželkou Karolínou Maxmiliánou představili opravy zámku poničeného požárem v roce 1719. O noční prohlídky byl tradičně velký zájem, kapacita termínů byla téměř vždy naplněna, takže o devíti prázdninových večerech prošlo zámkem 1 066 návštěvníků.

● Mezinárodní den archeologie

společné akce na zámku

a v Archeoparku Pavlov

zámek 22. října 2023,

program pro širokou veřejnost

Také v roce 2023 se mikulovské muzeum

připojilo k akcím Mezinárodního dne archeologie. Kromě archeologické expozice *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou*, která byla v průběhu víkendu přístupná návštěvníkům zdarma, zde bylo prezentováno archeologicky zaměřené téma v rámci malé výstavy nazvané *Hledači*, instalované zde pro tuto příležitost. Výstava představila nejatraktivnější sbírkové předměty vážící se k době římské, které muzeum získalo od amatérských hledačů. Program doplnila komentovaná prohlídka expozice vedená ředitelem muzea Petrem Kubínem.

Doprovodným programem bylo pamatováno i na dětské návštěvníky, pro něž byly nachystané pracovní listy vycházející z tématu expozice, omalovánky i tvořivá dílnička, v níž si děti mohly vyrobit přílbu římského vojáka.

● Advent na mikulovském zámku

9.–10. a 16.–17. prosince 2023, program pro širokou veřejnost

Již druhým rokem se zámek v adventním čase otevřel návštěvníkům a nabídl jim tematický program a prohlídku svátečně nazdobených interiérů. V sobotu 9. prosince se hosté muzea stali současně hosty rodiny knížete Waltera Xavera z Dietrichsteina, a přenesli se tak do počátku 18. století. V tematické kostýmované prohlídce s názvem *Cestou necestou adventní Evropou* procházeli sály s vánoční výzdobou a kníže vzpomínal na zážitky spojené s adventním časem prožitým v různých zemích Evropy, kam ho v mládí přivedly kavalírské cesty. Pro děti byla zatím připravena perníčková dílna. Na organizaci adventního programu spolupracovalo muzeum s TIC Mikulov, hudebně doprovodili prohlídku učitelé a žáci Základní umělecké školy Mikulov. Následující víkend pak mohli návštěvníci zhlédnout vánočně dekorované expozice v rámci upravených svátečních prohlídek s průvodcem v historickém kostýmu.

Velký zájem místních obyvatel o tento muzejní program potvrdila účast bezmála 300 návštěvníků adventních prohlídek. Program *Cestou necestou adventní Evropou* byl nabídnut také školám, které stejně jako v předchozím roce v adventním čase muzejní expozice navštívily – dostavilo se celkem 352 dětí.

● Pohádkový zámek o Štědrém dnu

24. prosince 2023, program pro širokou veřejnost

Třetím rokem otevřel mikulovský zámek své brány také na Štědrý den dopoledne a pro děti měl připravený program v pravém slova smyslu pohádkový. Z vlastní iniciativy se k jeho realizaci připojily také učitelky z obou mikulovských základních škol i Mikulovská rozvojová, s. r. o. Díky nim ožil zámecký areál pohádkovými postavami, většinou v podání dobrovolníků, žáků z devátých tříd místních škol. Karkulka s myslivcem, Sněhurka s trpaslíky, rusalka, vodník, draci, loupežníci, včelka Mája a další bytosti spatřitelné v zámecké zahradě i na nádvořích měli pro děti nachystané úkoly, za jejichž splnění je čekala sladká odměna. Hru dokončilo 109 dětí a zámeckým areálem prošlo okolo 350 návštěvníků, kterým čekání na sváteční večer uteklo tím nejpříjemnějším způsobem.

● Velikonoční workshopy pro místní školy / Velikonoční dílna na Velký pátek duben 2023 / 7. dubna 2023, vzdělávací program

Edukační pracovníci muzea spolu s etnografem připravili roční cyklus workshopů zaměřených na místní zvyky a lidové tradice, určených především dětem. Zpracovali programy, které mají malým návštěvníkům přiblížit průběh a význam svátků či oslav, jakými jsou Velikonoce, dožínky, vinobraní, svátek sv. Martina a Advent. Při jejich přípravě vycházeli z dochovaných materiálů a informací, které mají vztah ke zdejšímu regionu.

První z programů byl zaměřen na Velikonoce; velikonoční workshopy navštívilo celkem 109 žáků z nižších stupňů mikulovských základních škol a na Velký pátek se velikonoční dílna otevřela také veřejnosti a přivítala 264 příchozích.

● Příměstské tábory na zámku

druhý a třetí červencový týden, vzdělávací programy

Ve spolupráci s Domem dětí a mládeže organizovalo mikulovské muzeum třetím rokem na zámku prázdninové příměstské tábory. Oproti předchozímu roku, v němž proběhly dva tábory pro děti ve věku 6–12 let, rozšířilo nabídku o třetí tábor, a to i pro mladší účastníky ve věku 5–8 let. První tábor s již osvědčeným tématem *Tajemství hradu v Mikulově* absolvovalo jedenáct dětí, ve druhém se *Po stopách ztracené podkopy* připravilo osm dětí. Kapacita nově nabízeného tábora s námětem *Pohádka na zámku* byla stanovena pro dvacet dětí, přesto vysokému zájmu nestačila. Témata všech táborů vycházela z historie města a zámku a nabízela dětem kromě příběhů také fyzickou aktivitu, zábavu i odpočinek.

● Vinobraní a svátek sv. Martina – dílna pro školy

září 2023, vzdělávací program

Cílem workshopu bylo přiblížit dětem historii a tradici vinařství na jižní Moravě, kde se pěstování révy a výroba vína dotýkaly veškerých oblastí života zdejších obyvatel. Lektorka spolu s etnografem seznámili děti v expozici *Tradiční vinařství na Moravě* s veškerými pracemi ve vinicích i vinném sklepe v průběhu celého roku, ale také s tradicemi provázejícími toto specifické zemědělské odvětví. Pouze svatomartinským vínem si děti nepřipíjely, mohly si však košťářem natáhnout hroznový mošt. Dílnu navštívily dvě třídy základní školy, celkem 48 dětí.

● Výukové programy pro školy

vzdělávací programy

Muzeum nabízí školám výukové programy zaměřené především na historii a tradice zdejšího regionu. Programy prověřené již několikaletým fungováním bývají v rámci vzdělávacích projektů muzea doplňovány o nové nabídky či formy možné spolupráce – přednášky, workshopy, příměstské tábory, nové pracovní listy.

V roce 2023 poskytovalo muzeum z již zavedených programů školám oblíbenou výukovou hru *Staň se šlechticem*, kterou absolvovalo 62 žáků. Program *Hravý zámek* určený

předškolákům a prvňáčkům navštívily 43 děti. Nejoblíbenějším z pohledu škol byl program realizovaný v expozici Římané a Germáni v kraji pod Pálavou nazvaný *Partnerství, nebo boj?*, jímž prošlo 440 žáků. Program pro mladší děti *Staň se Římanem* navštívilo 116 školáků. *Až za hrob*, program pro starší děti, absolvovalo 113 žáků. Novými projekty, odehrávajícími se v historickém okruhu muzejních expozic, byly programy *Mezi Dietrichsteiny*, s návštěvou 88 dětí, a *Od hradu k zámku*, jež absolvovalo 105 dětí včetně dětí z mikulovské speciální základní školy. Pro sezonní výstavu Autor restaurátor byl vytvořen program (*Mučení umění*, určený pro starší žáky a studenty; prošlo jím 27 studentů mikulovského gymnázia.

● Přednášky a komentované prohlídky na zámku

vzdělávací programy

- Komentovaná prohlídka vinařských expozic Regionálního muzea v Mikulově pro oddíl vodních skautů Lužice
- Dvě kurátorské prohlídky výstavy Autor restaurátor
- Tři komentované prohlídky v rámci festivalu Víkend otevřených zahrad
- Přednáška P. Dr. Jana Larische Mons. ThDr. P. Franz Linke – *katecheta, pastoralista, politik, probošt Význačné kapituly u kostela sv. Václava v Mikulově*
- Komentovaná prohlídka výstavy Cesty české vědy s kurátorkou výstavy Ing. Michaelou Nohejlovou Zemkovou, Ph.D.
- Přednáška Mgr. Lenky Ovčáčkové, Ph.D., *Aristokratická přírodověda v českých zemích*
- Komentovaná prohlídka expozice *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou* v rámci Mezinárodního dne archeologie
- Cyklus čtyř podzimních přednášek v rámci *Roku obnovy*
- Přednáška *Stavitelé z vášně a nutnosti*
- Přednáška *Romantismus a modernita na mikulovském zámku*
- Přednáška Mgr. Miroslava Lukáše, Ph.D., *Rekonstrukce šlechtické zábavy na příkladu divadelních událostí*
- Přednáška PhDr. Pavla Borského, CSc., *Obnovy hradu Děvičky*

Programy v synagoze

● Leggiero Quartet & židovské melodie

2. září 2023, program pro širokou veřejnost

Mladí umělci ze smyčcového kvarteta Leggiero Quartet z Hradce Králové zaujali publikum provedením kompletního Amerického kvartetu Antonína Dvořáka a dále skladbami inspirovanými židovskými melodiemi. V premiéře v synagoze zazněla také skladba Jiřího Gužíka, vynikajícího cimbalisty a skladatele z Boskovic.

● Dny židovské kultury

28. září – 1. října 2023, program pro širokou veřejnost

Třináctý ročník festivalu Dny židovské kultury, na jehož programu se podílí Regionální muzeum a Spolek přátel židovské kultury v Mikulově, proběhl v tradičním duchu, připomínaje dějiny hebrejského obyvatelstva v Mikulově, jejich osudy i rozmanitost kultury a gastronomie, zároveň se však obracel také k životu v současném Izraeli.

Zahájení festivalu proběhlo v Galerii Efram a úvodní slovo pronesl rabín brněnské židovské obce Štěpán Menaše Kliment; následovala přednáška etnografa mikulovského muzea Josefa Šuby s názvem *Tajemství památníčku*, v níž popsal průběh pátrání po osudech tajemné dívky z mikulovského židovského města. Po jejím skončení měli návštěvníci možnost ochutnat košer vína, mošty a speciality židovské kuchyně. Další den pokračoval program autorským čtením spisovatelky Věry Fojtové, která vnořila posluchače do děje knihy Neviditelná zranění, inspirované částečně skutečným příběhem dvou mladých lidí, Židů, do jejichž osudu krutě zasáhla válka. Hudební doprovod

zajistilo *Duo klezmer* – Zdeněk Oslzlý (klarinet) a Petra Roučková (viola) – a gastronomický zážitek přinesla ochutnávka sladkých specialit židovské kuchyně. Sobotní program byl ve znamení hudby, zpěvu a tance. V Galerii Efram se konal koncert pražské akustické kapely *Vousy*, v Horní synagoze se uskutečnilo společné vystoupení prostějovské taneční skupiny *Rut* s živým doprovodem hudebního a pěveckého souboru *Canticum* z Němčic na Hané. Neděle tradičně patřila komentovaným prohlídkám židovských památek, židovského hřbitova a Horní synagogy. Posledním programem festivalu byl výtvarný workshop pro rodiče s dětmi na zahradě Galerie Efram, nazvaný *Pod sukou* – z hebrejštiny „pod stanem“.

● (Ne)všední judaismus

program vzdělávací

V roce 2023 nabídlo mikulovské muzeum školám nový program s cílem seznámit účastníky se základními pojmy judaismu, ale také se specifiky judaismu coby náboženství, jehož teologie slouží jako základ také jiným náboženstvím včetně křesťanství a islámu. Program se uskutečnil v synagoze dvakrát a absolvovalo jej celkem 19 žáků.

● Přednášky a komentované prohlídky v synagoze

- Komentovaná prohlídka synagogy pro studenty znojemského gymnázia
- Komentovaná prohlídka židovského města, synagogy a židovského hřbitova pro studenty judaistiky Univerzity Palackého v Olomouci – Centrum judaistických studií Kurta a Ursuly Schubertových
- Komentovaná prohlídka synagogy pro studenty maturitního ročníku mikulovského gymnázia

Programy v Archeoparku Pavlov

● Velikonoce v archeoparku

7.–10. dubna 2023, program pro širokou veřejnost

V době velikonočních svátků byl archeopark otevřen veřejnosti a nabídl kromě prohlídky expozice, výstavy *Tvář minulosti*, doprovodné hry a pracovních listů pro děti i sobotní velikonoční dílničku. Také v ní se odkazovalo na pravěké šamanské rituály, a tak si její návštěvníci odnášeli domů například vonné bylinkové pytlíky zdobené pravěkými ornamenty či náramky z dřevěných korálků. Předpokládaná vysoká návštěvnost v těchto jarních svátečních dnech se opět potvrdila, a to počtem více než 2 300 osob.

● Muzejní noc v archeoparku

27. května 2023, program pro širokou veřejnost

Pořádání Muzejní noci v archeoparku se stalo již samozřejmostí a pro veřejnost vyhledávanou událostí. Expozici i výstavu *Tvář minulosti* si bylo možno v době konání Muzejní noci prohlédnout zdarma a ve venkovním areálu probíhal až do setmění doprovodný program. Petr Rajnoch – průvodce cestami za dávnými lovci mamutů – při posezení u ohně předváděl dávné techniky, které lidé před 30 000 lety již ovládali při výrobě všeho potřebného pro svou existenci, popisoval život lidí z pravěkých osad, jejich rituály i umění šamana, jež dávalo jejich bytí smysl a pravidla. Právě s šamanem, jehož tvář podle lebky z dávného „hrobu šamana“ vědci zrekonstruovali, se návštěvníci Muzejní noci zde mohli setkat. Zároveň se také mohli v jednom ze stanovišť na louce u archeoparku seznámit v praxi s metodami rekonstrukce podoby člověka podle tvaru a proporcí lebky, ať prostřednictvím kresebných technik, či přímo na modelech lebky pomocí modelovacích hmot. Teoretický výklad k rekonstrukci podoby člověka zde poskytl v rámci zajímavé přednášky Mgr. Eva Vaníčková z Centra kulturní antropologie Moravského zemského muzea v Brně. Muzejní noc návštěvníkům zpríjemnila kapela Evelína hrající k poslechu i k tanci.

„Tábořit“ lze i na zámku, jste-li účastníci prázdninového příměstského tábora, pro něj připravuje programy Regionální muzeum v Mikulově (foto nahoře Mathias Pfeffer, dole Eva Pfefferová)

● Den dětí v archeoparku aneb Staň se šamanem

3. června 2023, program pro širokou veřejnost

Na několika stanovištích rozmístěných v areálu archeoparku se děti postupně proměňovaly v šamana a velkým závěrem tohoto atraktivního vhledu do dávné minulosti byl společný rituál u ohně doprovázený bubnováním.

● Workshop pravěkých technologií I – Krása v pravěku

19. srpna 2023, program pro širokou veřejnost

První workshop roku 2023 se věnoval kráse a jejímu vnímání pravěkou společností. Lektory, kteří návštěvníky zasvěcovali do technologií, jež lidé užívali k výrobě ozdob a zdobení těla, byli Petr Rajnoch a Jan Tonda Půlpán. Účastníci workshopu si mohli vyzkoušet výrobu nášivek z kostí a zubů, výrobu kostěných prstenů a spínadel, korálů z kostí a rybích obratlů, vrtání mušlí či výrobu ozdob z ptačího perí, naučili se barvit hlínkou a minerály. Sami si vymodelovali a v otevřeném ohni pak vypálili hliněné sošky zvířat a venuší, jejichž předlohami byly nálezy z podpálavských sídlišť lovců mamutů. Seznámili se také s pravěkými způsoby zdobení těla a s technikami tetování a nanášení pigmentů tehdejšími nástroji. Kromě praktických ukázek proběhla v rámci workshopu také přednáška Mgr. Martiny Galetové, Ph.D., z Moravského zemského muzea s názvem *Co nosily venuše aneb jak se lidé v pravěku zdobili*.

● Workshop pravěkých technologií II – V pravěkých sítích

26. srpna 2023, program pro širokou veřejnost

Druhý workshop otevřel nové téma – výrobu a užití sítí, které byly pro pravěkého člověka důležitým prostředkem obstarávání potravy. Lektory z Centra tradičních technologií v Příboře z Muzea Novojičínska účastníkům workshopu předváděli archaické zpracování přírodních vláken a výrobu sítí z různých materiálů. Jak se sítě používaly, si pak návštěvníci sami vyzkoušeli s lektorem Janem Tondou Půlpánem ze společnosti Jak obléci pračlověka. Součástí workshopu byla také přednáška *Pravěké kopřivové šaty* PhDr. Václava Michaličky, Ph.D., etnologa, historika a vedoucího Centra tradičních technologií v Příboře. Tento oděv, zhotovený výhradně primitivními rukodělnými technikami z vlákna kopřivy dvoudomé, byl výsledkem desetileté výzkumné a experimentální práce tohoto centra.

● Workshop pravěkých technologií III – Lovecká osada

16. září 2023, program pro širokou veřejnost

Poslední workshop sezony byl zaměřen na téma lovu a zbraní k lovu užívaných. Společně s lektory Petrem Zitkou a kameníkem Jaroslavem Fiegerem se účastníci workshopu seznámili s výrobou štípané a broušené kamenné industrie, prohlédnout si mohli výrobky z pazourku, obsidiánu a dalších kamenných surovin nezbytných k zhotovení účinných zbraní. Sami si pak mohli vyzkoušet štípání pazourku a broušení a vrtání do kamene a přesvědčit se, jak náročná je to práce. Někteří návštěvníci si pod vedením odborných pracovníků archeoparku vyzkoušeli užití zbraní, například vrh oštěpem. Workshop doprovázela přednáška Mgr. Soni Boriové, Ph.D., z Archeologického ústavu Akademie věd ČR, Brno – *Na smetiskách lovců mamutů. Ako triedili a zaobchádzali s odpadom ľudia v dobe kamennej*.

● Den architektury – Archeopark Pavlov – Poetické konstrukce pod Pálavou

29. září 2023, program pro širokou veřejnost

Již po šesté se Archeopark Pavlov připojil k festivalu Den architektury, během něhož se nabízí volný vstup do různých architektonicky zajímavých a významných objektů. Společně s Ing. arch. Pavlem Pijáčkem, jedním z architektů stavby archeoparku, která získala řadu ocenění, kromě jiného právě za architekturu, měli návštěvníci opět možnost nahlédnout do zákulisí vzniku této netradiční podzemní stavby, propojené s významnou archeologickou lokalitou lovců mamutů. Téma Dne architektury v Archeoparku Pavlov *Poetické konstrukce pod Pálavou* naznačilo také další rozměr ceněné architektury, a to spojení

unikátní moderní architektury a půvabné okolní krajiny Pálavy, respektující neopakovatelného ducha místa. Mikulovské muzeum nabídlo veřejnosti v rámci tohoto svátku dvě komentované prohlídky.

● Mezinárodní den archeologie pod Pálavou 2023

společné akce na zámku a v Archeoparku Pavlov, program pro širokou veřejnost 20.–22. října 2023

Mezinárodní den archeologie si v roce 2023 svými akcemi v mikulovském muzeu připomněli současně na zámku i v Archeoparku Pavlov a formou propagace a podpory muzejních programů se přidalo také Návštěvnické centrum Mušov – Brána do Římské říše, zařízení Archeologického ústavu Akademie věd ČR, Brno, v. v. i.

Archeopark ve svém sobotním programu nabídl tři komentované prohlídky a přednášku *Terra nostra – příběhy* prof. Jiřího Svobody, spojenou s aktuálně probíhající výstavou *Terra nostra: Krajina, zvířata a lidé*. Dětem byla v expozici nabídnuta hra *Po tlapkách do minulosti*, při jejímž splnění si úspěšní řešitelé odnesli domů drobnou upomínku ve formě placky s motivem lovce mamutů.

● Výukové programy pro školy

programy vzdělávací

Archeopark nabízí školám řadu vzdělávacích programů zaměřených dle náročnosti jak na děti předškolního věku, tak na školáky i studenty středních škol. Široký záběr námětů zpracovává témata paleolitu a kultury lovců mamutů, přičemž se opírá o nejnovější poznatky vědního oboru archeologie. V roce 2023 nabízel archeopark sedm dvouhodinových edukačních programů, které pokryly zájem všech věkových kategorií – *Šamanovaloutka, Výlet do pravěku, Putování s mamutem Tondou a sobem Pepou, Věstonická venuše, Tajemství mamutí skládky, Na úpatí Pavlovských vrchů a Paleolitické umění*.

V roce 2023 se v archeoparku uskutečnilo celkem 53 programových výukových bloků, kterých se účastnilo 1 154 žáků. Stejně jako v předchozích letech byl největší zájem o programy určené pro druhý stupeň ZŠ, nejvíce u 6. a 7. ročníků, v jejichž učebních osnovách téma pravěku figuruje. Školám, kterým nebylo možno z kapacitních důvodů zajistit program s edukačním pracovníkem, byla nabídnuta alternativa komentované prohlídky nebo prohlídky s úvodním slovem odborného pracovníka a další samostatnou prací s využitím pracovních listů *Po stopách lovců mamutů*. Tuto druhou variantu využily školy v průběhu roku pro celkem 385 žáků.

● Prohlídka expozice pro dětské návštěvníky

program vzdělávací

Pro děti ve věku povinné školní docházky nabízí archeopark prohlídku s průvodcem, která na rozdíl od běžné komentované prohlídky určené pro dospělé návštěvníky probíhá formou dialogu. Samotný výklad je prokládán otázkami, na něž účastník prohlídky hledá odpovědi sám přímo v expozici nebo s pomocí svého průvodce. Expozice nabízí řadu předmětů, jichž se může návštěvník dotýkat, navíc průvodce svému posluchači předkládá i další názorné artefakty, které zpestřují výklad. Zázitek z prohlídky je tak pro dětského návštěvníka mnohem intenzivnější a informace z ní zapamatovatelnější.

● Muzeum online

program vzdělávací

V roce 2020 reagoval Archeopark Pavlov na uzavření instituce v době covidové pandemie přenesením edukační činnosti do online prostředí. Na webových stránkách muzea vznikla sekce „muzeum online“ (<https://www.archeoparkpavlov.cz/muzeum-online>), do níž byly a nadále jsou pravidelně přidávány edukační materiály (pracovní listy, omalovánky, interaktivní obrázky etc.) a vzdělávací videa zaměřená tematicky na období lovců mamutů a obecně na pravěk a archeologii. Edukační materiály jsou volně stažitelné.

Programy v Památníku bratří Mrštíků v Divákách

● Muzejní odpoledne v Památníku bratří Mrštíků

13. května 2023, program pro širokou veřejnost

K oslavě Mezinárodního dne muzeí se připojil také Památník bratří Mrštíků. *Muzejní odpoledne v Památníku bratří Mrštíků* nabídlo volný vstup a program s vinařskou tematikou. Na panelech v expozici se návštěvníci mohli dozvědět, kde se dříve v okolí Divák nacházely vinařské lisy zdokumentované fotograficky Janem Petrákem pro významnou etnografickou práci věnovanou vinařským lisům na Moravě. Ta byla uveřejněna v roce 1967 v časopise Český lid a Petrák na ní spolupracoval s významným národopiscem prof. Václavem Frolcem. Součástí muzejního diváckého odpoledne byly také dvě přednášky – o Aloisových vinařských aktivitách hovořil historik Zeno Čížmář, historik Václav Nečada se věnoval vinařským právním obce Diváky. Program doplnilo vystoupení mužského sboru Suchá hruda z Morkůvek.

III. 2. KULTURNÍ UDÁLOSTI A VZDĚLÁVACÍ PROJEKTY S ÚČASTÍ MUZEA

Kulturní akce na zámku Mikulov

● Koncerty

2. 6. 2023	Jazzový večer Karla Krautgartnera (Sdružení přátel K. Krautgartnera)
11. 6. 2023	Koncert Mezinárodního hudebního festivalu Concentus Moraviae (Mezinárodní centrum slovanské hudby Brno, o. p. s.)
20. 6. 2023	Barokní večer (Základní umělecká škola Mikulov)
9.–16. 7. 2023	sedm koncertů v rámci XXXV. ročníku Mezinárodního kytarového festivalu (Mezinárodní kytarový festival Mikulov, o. s.)
22. 7. 2023	Koncert Mozart na Moravě (MgA. Michal Lieberzeit)
28. 7. 2023	Richard Müller – benefiční koncert s výtěžkem určeným na renovaci památek křížové cesty na Svatý kopeček (Bendy Bau, s. r. o.)
18.–25. 8. 2023	čtyři koncerty v rámci XXIV. ročníku klavírních kurzů Audaces fortuna iuvat (ZUŠ Mikulov)
5. 10. 2023	Koncert v rámci 7. ročníku Lednicko-valtického hudebního festivalu (LVHF, z. s.)
13.–15. 10. 2023	Mezinárodní festival pěveckých sborů Kampanila (umělecké sdružení Virtuosi di Mikulov)
15. 12. 2023	Vánoční koncert Základní umělecké školy Mikulov a Gymnázia a střední odborné školy Mikulov (ZUŠ Mikulov, GSS Mikulov)

● Další kulturní akce

21. 1. 2023	Ples města (Mikulovská rozvojová, s. r. o.)
3. 6. 2023	Mezinárodní taneční soutěž Jaro 2023 (Morava, spolek příznivců sportovního tance jižní Moravy, z. s.)
31. 3. 2023	Den učitelů (město Mikulov)
29. 4. 2023	Křest katalogu Mikulovského výtvarného sympozia "dílna" 2022 (město Mikulov)
23.–24. 6. 2023	Festival dětské knihy Knihopásek (město Mikulov)
12. 8. 2023	Divadelní představení pro děti (Mikulovská rozvojová, s. r. o.)
26. 8. 2023	Divadelní představení pro děti (Mikulovská rozvojová, s. r. o.)
15. 10. 2023	Slavnostní odhalení sochy Jaroslava Róny ("dílna" 2023)
9. 12. 2023	Charitativní aukce (Biliculum, z. ú.)

● Fašank a Salé

únor 2023 (pořadatel Turistické informační centrum Mikulov)

V duchu tématu „Umění obnovy“, jemuž se v roce 2023 Regionální muzeum v Mikulově věnovalo, se pokusili etnograf muzea spolu s edukační pracovníci uvést do fašankové tradice města pozapomenutou masku zvanou Salé, která dle zaznamenaného vyprávění někdejších obyvatel Mikulova bývala součástí zdejších fašankových průvodů. Salé symbolizovala škaredou zimu; masku si oblékal mladý chlapec, který chodil s proutkem a hrozil jím. V muzeu zhotovená maska byla spolu s popisem zpracovaným etnografem nejprve umístěna v prostorách Turistického informačního centra a v rámci fašankového veselí pak doplnila program probíhající na Náměstí.

● Moravský Parnas – divadelní festival Mikulov

28.–29. července 2023 (město Mikulov, Galerie Konvent, Turistické informační centrum Mikulov, Regionální muzeum v Mikulově a Mikulovská rozvojová)

Festival barokního divadla Moravský Parnas Johanna Georga Gettnera již po jedenácté oživil Mikulov svým netradičním dramatickým programem. Připomíná jím barokní divadelní historii města a svým názvem odkazuje na zdejšího rodáka Gettnera, významnou postavu evropského barokního divadla.

Hlavní program festivalu přinesl jedinečnou událost, a to uvedení nově objeveného díla jednoho z italských hudebních skladatelů působících ve službách kardinála Františka Dietrichsteina – Carla Abbateho. Carlo Abbate († 1675), pocházející z Janova, byl kardinálovým kaplanem a hudebníkem a vyučoval hudbu na piaristickém gymnáziu. Pro mikulovskou Loretu složil litanie a nedávno bylo nalezeno jím zde zkomponované dílo *Missa Concertata*. V podání brněnského vokálního ansámblu *Societas Incognitorum* byla pod vedením Eduarda Tomašтика v rámci jeho projektu „Duchovní hudba na dvoře kardinála Dietrichsteina v Mikulově“ *Missa Concertata* nastudována a v novodobé premiéře

Co nosily pravěké Venuše a jak se lidé v této době zdobili, představil workshop pravěkých technologií v Archeoparku Pavlov s názvem *Krásy v pravěku* (foto Alena Štefková)

na festivalu barokního divadla Moravský Parnas představena. Koncert proběhl v pátek 28. července 2023 v mikulovském kostele sv. Václava.

Dětské diváky v sobotu odpoledne pobavilo svým uměním v Galerii Konvent oblíbené divadlo *Toy Machine*, tentokrát s pohádkou *O velikém čaroději*. Sobotní večer patřil rezidentům festivalu souboru *Geisslers Hofcomoedianten*, kteří v zámecké zahradě uvedli představení *Simply Simplicius aneb Svatá prostoto!* – nově-barokní adaptaci románu *Dobrodružný Simplicius Simplicissimus* Hanse Jacoba Christoffela von Grimmelshausena z let 1668 a 1669, který je považován za nejvýznamnější prozaické dílo baroka.

Součástí festivalu bylo opět teatrologické sympozium, organizované ve spolupráci Kabinetu pro studium českého divadla, Institutu umění, a Regionálního muzea v Mikulově.

Kulturní akce v synagoze

● Hudba na kole

10. června 2023

Projekt *Hudba na kole* je součástí Mezinárodního hudebního festivalu *Concentus Moraviae*. V rámci České republiky je to ojedinělý projekt spojující hudbu různých žánrů, cykloturistiku a poznávání atraktivních turistických zajímavostí a místní gastronomie regionu Jižní Moravy a sousedícího Dolního Rakouska. Trasu si účastníci vybírají sami podle svého hudebního vkusu a fyzické zdatnosti. Ti, kteří dorazili do Mikulova, mohli navštívit 10. června 2023 synagogu, jež byla jednou ze zastávek tohoto projektu, a v průběhu dne v ní již tradičně vystupovali žáci a učitelé ZUŠ Mikulov.

Kulturní akce v Památníku bratří Mrštíků

● Víkend památkových domků

3.–4. června 2023

Víkend otevřených památkových domků, objektů lidového stavitelství a malých muzeí na Slovácku pořádala Turistická asociace Slovácko, z. s., v roce 2023 již podeváté. Návštěvníci si mohli prohlédnout okolo sedmi desítek objektů, některé z nich se otevřely zcela mimořádně pouze v tyto dny. Památník bratří Mrštíků byl jedním z venkovských stavení na seznamu akce a návštěvníkům kromě prohlídky nabídl fotografickou výstavu zachycující vesnickou zástavbu obce Diváky a její proměny.

● Divácké putování Maryša

21. října 2023 (pořadatel akce Klub Českých turistů, odbor Hustopeče)

Památník bratří Mrštíků se stal jedním z kontrolních stanovišť tradičního 46. ročníku *Diváckého putování Maryša*. Účastníci si mohli vybrat z osmi různě dlouhých pěších tras a tras pro cyklisty. Pokud chtěli navštívit památník, zaplatili jen poloviční vstupné.

III. 3. VNĚJŠÍ ČINNOST KULTURNĚ-VÝCHOVNÁ, ODBORNÉ A DALŠÍ SLUŽBY PRO VEŘEJNOST

Spolupráce s regionálními organizacemi a institucemi

● Spolupráce s Muzejním spolkem v Mikulově

Dlouholetá spolupráce s Muzejním spolkem v Mikulově se týká hlavně vzdělávacích projektů pro veřejnost. V roce 2023 uspořádal spolek spolu s Regionálním muzeem na mikulovském zámku další setkání kronikářů bývalého okresu Břeclav.

● Spolupráce s městem Mikulovem

Muzeum úzce spolupracuje s městem na realizaci jednotlivých ročníků *Mikulovských výtvarných sympozií "dílna"* a pečuje o rozsáhlou výtvarnou sbírku vznikající v průběhu

těchto sympozií. Dle potřeby poskytuje odbornou konzultaci a obrazový a další materiál při zpracování tiskovin realizovaných městem, informačních tabulí apod. V roce 2023 poskytlo muzeum městu sadu historických fotografií k propagačním účelům.

● **Spolupráce se Spolkem přátel židovské kultury v Mikulově**

Spolupráce se Spolkem přátel židovské kultury spočívá tradičně v přípravě a realizaci programu *Dnů židovské kultury* a v aktivní účasti na této kulturní události. Tak tomu bylo také v roce 2023.

● **Spolupráce s Turistickým informačním centrem Mikulov**

Dlouhodobě funguje spolupráce muzea s TIC Mikulov při realizaci programů stěžejních kulturních akcí ve městě. Mimo sezonu umožňuje muzeum informačnímu centru organizovat pro jeho klienty prohlídky zámekského sklepa. Obě organizace úzce spolupracují při vzájemné propagaci svých akcí a programů. V roce 2023 realizovalo muzeum pro TIC výstavu malého formátu, instalovanou ve veřejně přístupné venkovní vitrině. TIC takto představuje s pomocí muzea místním občanům významné události, svátky či tradice, jak se odehrávaly či odehrávají ve zdejší kraji.

● **Spolupráce s Domem dětí a mládeže Mikulov**

Dle možností zajišťuje mikulovské muzeum Domu dětí a mládeže odbornou vzdělávací bázi – především v rámci spolupráce s přírodovědným kroužkem. Pro letní příměstský tábor organizovaný Domem dětí poskytl muzeum v roce 2023 jak prostory, tak programy, které zabezpečuje muzejní edukační pracovnice. Dle zájmu pořádá muzeum pro Dům dětí a mládeže také přednášky – v roce 2023 se jednalo o přednášku pro účastníky dějepisné olympiády v Břeclavi a jejím tématem byla „železná opona“.

● **Spolupráce s CHKO Pálava (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR)**

Správa CHKO Pálava a muzeum spolupracují kromě jiného při vzdělávacích akcích, jejichž součástí jsou témata týkající se zdejší přírody a její ochrany. V rámci této spolupráce se 22. dubna 2023 za účasti dvou zaměstnanců Správy CHKO Pálava a odborného pracovníka z muzea uskutečnila společná exkurze do Přírodní rezervace Svatý kopeček. V průběhu čtyřhodinové komentované vycházky byly veřejnosti z řad zastupitelů města Mikulova blíže představeny přírodovědné a kulturně historické hodnoty území z pohledu ochrany území a ve vztahu k současné i plánované péči o tuto rezervaci. Exkurze posloužila k diskusi nad problémy, s nimiž je péče o Přírodní rezervaci Svatý kopeček spojena – vysoká návštěvnost území, údržba křížové cesty, údržba církevních staveb, budoucnost lesního hospodářství etc.

Významná byla v roce 2023 také spolupráce obou institucí na přípravě obsahové náplně expozice Domu přírody v Dolních Věstonicích.

● **Spolupráce s Archeologickým ústavem AV ČR, Brno, v. v. i. (pracoviště Dolní Věstonice)**

Pracovníci Archeologického ústavu se pravidelně zapojují do akcí pořádaných archeoparkem v roli odborných průvodců nebo doplňují programy archeoparku tematickými přednáškami reflektujícími aktuální vědecké trendy v oboru. V rámci spolupráce se také podílejí na realizaci výstav vytvářených ke konkrétním tématům zpracovaným v expozici archeoparku nebo k aktuálně vystaveným artefaktům.

V roce 2023 byla ve spolupráci s ARÚB AV ČR uspořádána výstava *Terra nostra: krajina, zvířata a lidé*. Archeopark se také v roce 2023 zapojil do programu *Archeoléta*, pořádaného pražským i brněnským Archeologickým ústavem AV ČR, které organizovanými terénními procházkami představují veřejnosti nejzajímavější archeologické lokality po celé České republice. Procházka *Archeoléta* krajinou pod Pálavou, pořádaná v šesti termínech a spojená také s návštěvou archeoparku, zavedla návštěvníky především na okolní naleziště – slavné lokality lovců mamutů.

Workshop V pravěkých sítích předvedl účastníkům, jak a proč pravěcí lidé sítě vyráběli (foto Zuzana Havlická)

V roce 2023 se archeopark zapojil také do projektu ARÚB nazvaného *Hudební archeologie*, propojujícího zajímavé archeologické lokality a hudbu dob minulých. Akce tohoto projektu se konala v archeoparku 9. července 2023 a byla spojena jednak s vystavením originálu Petřkovické venuše, jednak s přednáškou Mgr. Martina Nováka, PhD., tomuto unikátu věnované.

Workshop *Lovecká osada* přesvědčil aktéry programu, že vyrobit zbraň štípáním, vrtáním a broušením kamene je náročná práce a naučit se s ní pak zacházet že také není snadné (foto Alena Štefková)

Muzeum se také opět zapojilo do projektu „Společnými silami“, jehož organizátorem je Archeologický ústav AV ČR Brno, v. v. i., ve spolupráci s Jihomoravským krajem, který je zacílen na aktivní a odpovědnou spolupráci detektorářů a veřejných institucí.

● Spolupráce se Základní uměleckou školou Mikulov

V rámci vzájemné spolupráce poskytuje muzeum základní umělecké škole společenské prostory na zámku ke konání soutěžních přehlídek a koncertů pořádaných nad rámec běžné školní činnosti. ZUŠ Mikulov recipčně doprovází svými vystoupeními akce a programy organizované muzeem i akce pořádané partnery muzea. V roce 2023 vystupovali členové souboru ZUŠ Mikulov v muzejních expozicích jako součást adventních prohlídek zámku.

Přednášky a exkurze

- Přednáška věnovaná „železné oponě“ – pro Dům dětí a mládeže Mikulov
- Zoologická přednáška o ptácích Lednických rybníků – pro Klub seniorů Mikulov
- Program pro maturanty mikulovského gymnázia – prohlídka muzea s tématem „Regionální dějiny“ a představení odborné muzejní práce různých oborů, které postupně studentům představili konzervátor, archeolog a historik-správce zámecké knihovny
- Přednáška s názvem „Zámecké interiéry“ – pro Klub seniorů Mikulov
- Přírodovědná exkurze na Zámeckém rybníku v Lednici – pro turisty z USA
- Přednáška „Příběhy z dějin Dolních Věstonic“ – pro dolnověstonické občany
- Přednáška „Archeologické výzkumy Regionálního muzea v Mikulově na katastru Drnholce“ – pro veřejnost v Hrušovanech nad Jevišovkou
- Přednáška „Slavní rodáci z Mikulovska v Rakousku“ – pro Klub seniorů Mikulov
- Přednáška s názvem „Dietrichsteinské zahrady v Mikulově“ – pro Metodické centrum zahradní kultury v Kroměříži
- Přednáška o jihomoravské obci Mušov zaniklé při výstavbě Novomlýnských nádrží – pro brněnskou soukromou základní školu Heuréka; přednáška spojená s prezentací autentických předmětů pocházejících z mušovských domů a domácností
- Přednáška věnovaná archeologii a archeologickým výzkumům – pro mikulovské gymnázium

Služby badatelům

Prezenční studium archeologických sbírek provedli čtyři badatelé (novověký archeologický materiál z Mikulovska, bronzové artefakty z Pavlovských vrchů, pravěký jantar, římsko-provinciální keramika). Podsbírku paleontologickou ke studiu využil jeden badatel, podsbírku entomologickou dva badatelé a podsbírku textilní využily tři badatelky. Botanickou podsbírku využila ke studiu badatelka mapující pro databázi české flóry a vegetace (Pladias) cévnaté rostliny v České republice. Zámeckou knihovnu navštívil jeden zahraniční badatel (McGillova univerzita v Montrealu) – pro výzkum vedený na téma viklefismu a husitského hnutí mu byl ke studiu zapůjčen středověký rukopis „Floretum“. V rámci podsbírky Fotografie, pohlednice, videozáznamy spočívaly služby badatelům především v rešerších a skenování fotografií pro užití v publikacích, dále pro odborné studie i pro komerční účely; celkem se jednalo o tři konzultace.

Další služby veřejnosti

- Spolupráce s Moravským zemským muzeem v Brně na seriálu článků o malých venkovských muzeích v časopise *Malovaný kraj*
- Účast při natáčení pořadu *Klenoty příhraničí*, dílu *Pravda o víně* – dvanáctidílný společný pořad České televize, Televizního studia Ostrava a Rozhlasu a televize Slovenska

Třicátý ročník Mikulovského výtvarného sympozia "dílna" s připomenutím toho prvního – *Byli jsme tady!*
(foto Jan Miklín)

Tvrdohlaví po třiceti letech – co schod, to slavné jméno (foto Jan Miklín)

- Poskytnutí podkladů pro rekonstrukci části ženského kroje (kacabaje) pro společnost Paměť Podluží – Mladý vlastivědný klub
- Prezentace Regionálního muzea v Mikulově na *SPRING Festival vína* pořádaný v Praze
- Účast při natáčení pořadu *Toulavá kamera*, dílu věnovanému křížové cestě na Svatém kopečku v Mikulově – projekt České televize

IV. NÁVŠTĚVNOST

Návštěvníci expozic a výstav:

Expozice na zámku v Mikulově	58 119 osob
Archeopark Pavlov	62 649 osob
Synagoga	8 903 osob
Památník bratří Mrštíků	944 osob
Celkem	130 615 osob

Návštěvníci doprovodných programů k výstavám a expozicím, návštěvníci kulturně-výchovných akcí a účastníci sympozií, konferencí a seminářů a dalších akcí: **17 161 osob.**

Návštěvníci akcí pořádaných pro jiné instituce:

Společenské akce, plesy, koncerty	38 akcí	9 291 osob
Jednání krajských, politických a státních institucí	1 akce	20 osob
Vinařské akce pro veřejnost včetně Pálavského vinobraní	9 akcí	12 440 osob
Programy pro děti	8 akcí	1 013 osob
Firemní, spolkové a soukromé akce, konference	43 akcí	2 766 osob
Celkem	99 akcí	25 530 osob

Celková návštěvnost muzejních expozic a výstav v rámci turistických prohlídek v roce 2023 dosáhla počtu 130 615 osob, tedy méně než v předchozím roce. Pokles návštěvnosti však nelze hodnotit jako dramatický – jedná se v podstatě o jednotky procent. Oproti roku 2022 (136 357 osob) činila návštěvnost 95,8 %.

Kromě návštěvníků, již prošli expozicemi a výstavami, pobývalo v prostorách Regionálního muzea v Mikulově dalších 42 691 osob při společenských akcích, vernisážích výstav a koncertech, doprovodných programech, vzdělávacích programech, přednáškách, sympoziích, konferencích, seminářích, firemních a jiných akcích. V roce 2023 tedy navštívilo muzeum celkem 173 306 osob (srov. s rokem 2022 = 182 757 osob). Oproti roku 2022 činila celková návštěvnost 94,8 %.

IV. VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST

IV. 1. PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Monografie

● Zámek Mikulov

(třetí, upravené vydání)

Publikace věnovaná mikulovskému zámku nabízí vhléd do minulosti i současnosti této významné jihomoravské památky i do dějin celého panství. Provází čtenáře či návštěvníka zámku stavebním vývojem a bohatou historií šlechtického sídla, přerušenou požárem na konci druhé světové války. Seznamuje s významnými členy rodů, které jméno Mikulova nesly u rodinného jména – Liechtensteiny a Dietrichsteiny. Medailony věnované osobním životům a kariérám majorátních pánů doplňují jejich portréty a představu o vybavení

V programu třináctého ročníku festivalu *Dny židovské kultury* vystoupila v mikulovské synagoze prostějovská taneční skupina *Rut* s doprovodem hudebního a pěveckého souboru *Canticum* z Němčic na Hané (foto Josef Šuba)

zámeckých sálů umožňují dochované předměty, zveřejněné nyní v expozici muzea, jehož sídlem se po požáru obnovený zámek stal.

Texty: Dobromila Brichtová, Stanislava Vrbková

Redakce: Stanislava Vrbková

Grafické zpracování: Zdeněk Halla, Roman Fiša

Výstavní katalog

● Terra nostra: krajina, zvířata a lidé

Publikace byla vydána jako katalog výstavy uspořádané k životnímu jubileu významného českého archeologa prof. Jiřího Svobody. Výstava byla působivým fotografickým záznamem z jeho cest ve stopách putujícího *Homo sapiens* – cest, které byly touto myšlenkou inspirovány a zároveň se samy staly inspirací dalších bádání. Brožura coby listy z cestovatelského deníku spolu s autorovými fotografiemi, pořizovanými malým fotoaparátem jen jakoby mimochodem, jsou současně vhledem do životních podmínek dávných obyvatel daných území, hledáním (a nacházením) autentičnosti života v časových průnicích i srovnáváním fauny a flóry napříč časem a kontinenty. Africké savany, v nichž se poprvé náš předek vzpřimil, vyslaly člověka do dalších končin hledat prostor pro úspěšný život, a tak pouť lidského rodu pokračovala do Austrálie, Ameriky, aby skončila v podmínkách životu ne právě přátelských – až za polárním kruhem. Ale i zde člověk přežil a žije a nese

si s sebou, stejně jako na všech místech, která mu terra nostra nabídla, dávnou informaci o všem, co utvářelo jeho bytí.

Texty: Jiří A. Svoboda, Stanislava Vrbková

Redakce: Stanislava Vrbková

Grafické zpracování: Roman Fiša

Sborník

● RegioM 2022

RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 31 (2022)

Články odborných pracovníků muzea

Ve sborníku RegioM:

NEČADA, Václav: František Adamec a Mrštici, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 30 (2021), s. 75–82.

VRBKOVÁ, Stanislava: Rok 2022 v Regionálním muzeu v Mikulově, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 31 (2022), s. 84–144.

ZELINKA, František: Stavební úpravy mikulovského zámku za knížete Ferdinanda Dietrichsteina, RegioM. Sborník Regionálního muzea v Mikulově, roč. 31 (2022), s. 22–41.

V materiálech jiných organizací:

GOLÁŇOVÁ, Petra – TRAMPOTA, František – VÁGNER, Michal: Pavlov (k. ú. Pavlov u Dolních Věstonic, okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 64 (2023), č. 1, s. 257.

PIAČKOVÁ, Kristína – TRAMPOTA, František: Dolní Věstonice (okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 64 (2023), č. 1, s. 175.

PIAČKOVÁ, Kristína – TRAMPOTA, František: Tvrdonice (okr. Břeclav), Přehled výzkumů, roč. 64 (2023), č. 1, s. 243, 262 a 272.

ŠUBA, Josef: Nemosí venkovská žena byt enom v kuchyni!, Malovaný kraj, roč. 59 (2023), č. 2, s. 7.

ŠUBA, Josef: Malá muzea – pořádání krátkodobých výstav, Malovaný kraj, roč. 59 (2023), č. 5, s. 9.

ŠUBA, Josef: Malá muzea – spolupráce s odbornými institucemi, Malovaný kraj, roč. 59 (2023), č. 6, s. 21.

Doprovodné materiály k výstavám a vzdělávacím programům

- Pracovní listy a samolepky k programům v Archeoparku Pavlov
- Pracovní listy k programům v zámeckých expozicích a výstavách
- Leták pro Archeopark Pavlov (v české, anglické a německé jazykové verzi)
- Plánek k archeostezce Dolní Věstonice – Pavlov (v české a anglické jazykové verzi)

V. 2. ODBORNÉ KONFERENCE A SEMINÁŘE

● Setkání kronikářů bývalého okresu Břeclav – seminář

4. listopadu 2023

Organizátor konference: Muzejní spolek v Mikulově, spolupořadatelé: Regionální muzeum v Mikulově a Státní okresní archiv Břeclav se sídlem v Mikulově

Muzejní spolek v Mikulově navázal na úspěšné obnovené setkání kronikářů bývalého okresu Břeclav uspořádané v listopadu 2022. Na seminář v roce 2023 se na zámek dostavilo 20 obecních a městských kronikářů, což svědčí o správném rozhodnutí i nadále tato

V prostorách foyer zámeckého sálu probíhal tradiční podzimní přednáškový cyklus (foto Anna Jurdová)

pracovní setkání pořádat. Jako lektor semináře byl přizván Mgr. Tomáš Hromádka – kronikář Prahy 4 a vydavatel zpravodaje „Kroniky a kronikáři“. Tématem jeho přednášky byla současná legislativa týkající se obecních kronik. V následné diskusi získali kronikáři řadu praktických rad pro vedení svých kronik.

Účast odborných pracovníků muzea na konferencích pořádaných jinými organizacemi:

Zasedání Etnografické komise Asociace muzeí a galerií ČR 25. a 26. dubna 2023 v Brně
Konference se zúčastnil etnograf Josef Šuba s příspěvkem „Lidový oděv ve sbírkách Regionálního muzea“

Etnografická konference „(NE)Tradice žije!“ 19.–21. září 2023 v Prostějově
Konference se zúčastnil etnograf Josef Šuba s příspěvkem „Zavádka na Hanáckém Slovácku“ (společně s Věrou Colledani z Moravského zemského muzea)

Konference Central Europe Theoretical Archaeology Group (CE TAG) 9.–10. listopadu 2023 v Bratislavě

Konference se zúčastnil archeolog František Trampota s příspěvkem „Transport route and frontier. The importance of the Morava River in the Neolithic and Eneolithic.“

V. 3. VÝZKUMNÁ ČINNOST

Archeologie

Ke všem stavebním aktivitám prováděným v regionu jak soukromými osobami, tak obcemi i firmami zajišťovalo archeologické oddělení muzea záchranné archeologické výzkumy a vyřizovalo k nim příslušnou korespondenci s vyjádřením k jednotlivým stavebním akcím.

Vánočně nazdobené interiéry zámku se již druhým rokem v adventním čase otevřely návštěvníkům, kteří se tak přenesli do počátku 18. století, do doby vlády knížete Waltera Xavera Dietrichsteina (foto na dvoustraně Ondřej Herčík)

S pozitivním výsledkem byly provedeny záchranné archeologické výzkumy v lokalitách *Podivín – Rybáře* (doba bronzová, latén, mladohradištní období), *Dolní Věstonice – Roviny* (neolit), *Jevišovka – Bližní stryk* (doba římská).

S negativním zjištěním byly provedeny archeologické dohledy v lokalitách *Drnholec – Na výsluní*, *Mikulov – ul. Alfonse Muchy*, *Strachotín –* polní cesta severně od obce, *Mikulov – Valtická ul.*, *Šakvice – Bílé břehy*.

Historie

- Rešeršemi z archiválií Moravského zemského archivu v Brně pokračoval výzkumný úkol – studium písemností z *Registratury Dietrichštejnů v Mikulově* (fond F 18), *Roáinného archivu Dietrichsteinů* (fond G 140) a *Velkostatku Mikulov* (fond F 72). Podařilo se získat další informace ke stavební historii zámku, k původnímu zámeckému mobiliáři a k dietrichsteinské sbírce obrazů. Hlavními tématy archivního výzkumu byla zámecká kaple, architektura zámku v Mikulově a její stavební vývoj, zámecká zahrada a také dietrichsteinská architektura v regionu obecně. Výsledky výzkumu jsou využívány zejména při přípravách nové expozice, dále v rámci publikační a přednáškové činnosti a zhodnocují se též jako cenné informace při restaurování sbírkových předmětů.
- V rámci výzkumu portrétů příslušníků dietrichsteinského rodu byl navázán kontakt s několika státními zámky pod správou NPÚ (zámky Libochovice, Benešov nad Ploučnicí, Hrádek u Nechanic a Boskovice), jež některé portréty Dietrichsteinů vlastní. Další dokumentaci týkající se dietrichsteinských portrétů získalo muzeum ze soukromého sektoru – z lobkowiczské sbírky.
- Při výzkumu restaurovaných maleb z původní zámecké sbírky bylo zjištěno autorství vzácného barokního obrazu sv. Jeronýma, který byl představen na výstavě *Autor*

restaurátor. Dle historických pramenů, rešerši a vizuální umělecké kritiky byl vysloven kompetentní názor, že autorem obrazu je významný italský malíř Quido Cagnacci, který mezi léty 1658–1663 žil a pracoval ve Vídni.

- Pro potřeby výzkumu prováděného odbornými pracovníky muzea byly v Moravském zemském archivu v Brně pořízeny kvalitní reprodukce archivního obrazového materiálu k dějinám Mikulova a okolí.

- Pokračovala práce na sestavování databáze vlastníků knih z fondu mikulovské zámecké knihovny v rámci projektu PROVENIO – *Virtuální rekonstrukce rozptýlených knižních celků.*

- V říjnu 2023 se uskutečnila první fáze geofyzikálního průzkumu zámecké zahrady v Mikulově. Pod vedením Mgr. Michala Vágnera z Masarykovy univerzity v Brně byl zkoumán prostor pravděpodobně nejstarší části zahrady, a to jižních teras pod salou terrenou.

Etnografie

- Po úspěšném zápisu obřadního tance *zavádka* z Hanáckého Slovácka na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihomoravského

kraje, který se udál v roce 2022, pokračovaly další terénní výzkumy tance na hodech v obcích břeclavského okresu a byla zpracována dokumentace k nominaci *zavádky* na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky. V červnu 2023 proběhla obhajoba nominačního návrhu na Ministerstvu kultury ČR a následovalo kolo odborných posudků a hodnocení, které bylo 14. prosince 2023 završeno oznámením MK ČR o úspěšném zápisu *zavádky* do zmíněného seznamu. Etnograf muzea Mgr. Josef Šuba spolu s Mgr. Věrou Colledani z Moravského zemského muzea zpracovali na téma *zavádky* na Hanáckém Slovácku rozsáhlejší studii pro časopis *Folia Ethnographica* a téma odprezentovali společně také na konferenci České národopisné společnosti.

- V průběhu roku 2023 pokračoval dlouhodobý etnografický výzkum zaměřený na tradiční lidovou kulturu v regionu a dále probíhala dokumentace sepulkrálních památek okresu Břeclav i terénní dokumentace soudobého vinařství.

Soudobé dějiny

- Výzkum v oblasti soudobých dějin se týkal především rešerši, soupisu literatury z periodik a publikací vydávaných vysídlenými obyvateli zdejšího regionu.
- Pokračoval výzkum hostinských zařízení předválečného Mikulova studiem archiválií stavebního odboru Městského úřadu v Mikulově.

Přírodovědný výzkum

- V zoologickém oddělení pokračoval dlouhodobý průzkum věnující se ptactvu Lednických rybníků. Na Lednických rybnících bylo prováděno pravidelné hladinové sčítání ptáků, které se uskutečnilo 48krát. Hnízdění ptáků sledoval a dokumentoval zoolog muzea na rybníku Nesytu, který byl v roce 2023 na velmi „nízké vodě“, proto po celou sezonu obsazený velkým množstvím ptactva.

Advent na zámku s Walterem Xaverem Dietrichsteinem (foto Ondřej Herčík)

- Zoolog muzea připravoval k publikování ucelený materiál zpracovávající výsledky sledování výskytu ptáků na Lednických rybnících v letech 2008–2022, jemuž se dlouhodobě věnuje; vydání publikace však bylo odloženo na rok 2024.
- Pokračoval též dlouhodobý monitoring všech hnízd čápů bílých na okrese Břeclav. V průběhu roku bylo kontrolováno 44 hnízd; výsledky výzkumu byly standardně zpracovány.
- Průběžně probíhala fotodokumentace ptáků, v roce 2023 zejména na Nesytu.

VI. KNIHOVNÍ FOND

- Na základě smlouvy s Moravskou zemskou knihovnou o zhotovování rozmnoženiny díla jsou publikace Regionálního muzea v Mikulově zdigitalizované v rámci krajské digitalizace přístupné v digitální knihovně Moravské zemské knihovny – *Virtuální sbírka Regionální muzeum Mikulov*.
- K 31. prosinci 2023 obsahoval knihovní fond odborné knihovny 25 021 knihovních jednotek.
- V roce 2023 byla muzejní knihovna doplněna o 406 knihovních jednotek, z toho 12 ks vzácných titulů přibýlo do konzervačního fondu. Soubor judaik se rozšířil o 14 publikací a odborná knihovna v Archeoparku Pavlov ke konci roku 2023 čítala 613 titulů. Všechny přírůstky byly řádně zapsány do přírůstkového seznamu, zkatalogizovány a uloženy.
- Zabezpečení výpůjček, prezenčně i formou meziknihovní výpůjční služby, probíhalo plynule dle požadavků odborných pracovníků i badatelů z řad veřejnosti. V muzejní odborné knihovně bylo registrováno celkem 59 uživatelů – z řad zaměstnanců 30, z veřejnosti 29 čtenářů. Počet registrovaných výpůjček k 31. prosinci 2023 činil celkem 133 titulů, z toho absenčních 131.

- V průběhu roku 2023 se podařilo s několika dalšími obcemi břeclovského okresu dohodnout pravidelné zasílání jejich zpravodajů/občasníků do muzea. Nově tak bude knihovna získávat zpravodaje z obcí Uherčice (*Zpravodaj obce Uherčice*), Strachotín (*Strachotínský zpravodaj*) a Zaječ (i*Radniční listy*).
- Výměny publikací se v roce 2023 rozšířily o spolupráci s dalšími institucemi: Magistrát města Brna, Archiv města Brna (*Brno v minulosti a dnes*), Muzeum regionu Boskovicka, p. o. (*Pravěk Boskovicka*), Slezská univerzita v Opavě (*Acta historica Universitatis Silesianae Opaviensis*).
- Na novém digitalizačním pracovišti Regionálního muzea v Mikulově byla koncem roku 2023 zdigitalizována periodika Südmährisches Jahrbuch, ročníky 1969–2023.
- V průběhu roku 2023 byla v odborné muzejní knihovně provedena revize duplikátů a nevyužitých darů – celkem se jednalo o 240 titulů, které byly nabídnuty k doplnění knižních fondů jiným knihovnám a muzejním institucím.
- V roce 2023 se mikulovské muzeum zúčastnilo knižního veletrhu *Knihoráj* v Táboře, na němž prezentovalo a prodávalo vlastní odborné publikace.

VII. PROPAGACE

V souladu s aktuální koncepcí marketingu Regionálního muzea v Mikulově se v roce 2023 sledovalo naplnění několika podstatných oblastí:

- Presentace muzea s nadregionálním dosahem – spolupráce s krajskými institucemi, s Centrálou cestovního ruchu Jihomoravského kraje, Agenturou Czech Tourism a KORDIS, a. s.
- Presentace muzea s regionálním dosahem – spolupráce s institucemi města Mikulova, Mikulovskou rozvojovou, s. r. o., TIC Mikulov, destinačními společnostmi v regionu aj.
- Online presentace muzea – web, sociální sítě, newsletter aj.
- Presentace muzea v médiích – spolupráce s médii, placená inzerce

Propagace muzejní činnosti a aktivit pro veřejnost v roce 2023 probíhala především v online prostředí, nejčastěji byly jako propagační kanály využívány sociální sítě (Facebook, Instagram, YouTube), a to jak muzejní, tak i sociální sítě oslovených institucí. Dále se využívala také placená online inzerce, která však byla oproti předchozím letům výrazně omezena – jednalo se o produktovou propagaci (iDnes) nebo propagaci muzea prostřednictvím PR článků (Denik.cz). Produktově byla využívána také tištěná inzerce, často s přesahem do online prostředí (Art Antiques, KAM v Brně, KULT, M-Ark, Metro XXL). Část rozpočtu na svou prezentaci věnovalo muzeum opět propagaci v rozhlasu, akce pro veřejnost byly inzerovány prostřednictvím spotů mediální skupiny Radiohouse. I nadále slouží muzeu coby další nástroj propagace rozesílání tiskových zpráv a elektronických pozvánek.

Započala se příprava koncepce nových webových stránek muzea a vizuálu muzea a zámku.

Muzeum se dlouhodobě snaží o propagaci své práce směrem k mikulovským obyvatelům s cílem, aby každý z jeho objektů byl místními vnímán ne jako turistická destinace, ale jako kulturní centrum, které jim nabízí možnost kvalitně a kulturně stráveného volného času. V této souvislosti využívá Zpravodaje města Mikulova nejen k informování o akcích a programech instituce, ale také k publikování témat dostatečně inspirujících k návštěvám muzea.